

Piotr Szajner
Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W ROLNICTWIE
IV KWARTAŁ 2019**

ISSN 2392-3741

Badanie okresowe nr 125

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz), Andrzej Kowalski,
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor naczelny)

Piotr Szajner

Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

*Opracowanie powstało w wyniku wspólnych badań Instytutu Rozwoju Gospodarczego SGH
z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB*

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2019

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3741

Nr Rej. PR 18392

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 125. W badaniu uczestniczyło 2318 gospodarstw rolnych. Metoda badawcza opisana jest na stronie <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA.....	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	6
	1) Wskaźnik koniunktury	6
	2) Nastroje gospodarstw rolnych	9
	3) Przychody pieniężne.....	12
	4) Oszczędności	15
	5) Zadłużenie	18
	6) Zakupy nawozów mineralnych	21
	7) Zakupy pasz treściwych.....	24
	8) Zakupy środków ochrony roślin.....	27
	9) Inwestycje w maszyny i urządzenia.....	30
	10) Inwestycje w budynki i budowle	33
	11) Dostępność kredytów preferencyjnych	36
	12) Zamiar wzięcia kredytu	39
	13) Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego	42
	14) Zaciągnięcie kredytu rynkowego	45
	15) Skutki anomalii pogodowych	48
III.	SUMMARY	50

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Po dwóch kwartałach poprawy w czwartym kwartale 2019 r. koniunktura w polskim rolnictwie pogorszyła się. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGAGR) obniżyła się o 2,9 punktu, z poziomu 1,0 pkt do -1,9 pkt. Pogorszenie się koniunktury jest skutkiem przede wszystkim mniejszego od spodziewanego wzrostu przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych. Wartość wskaźnika wyrównanych przychodów, składowej IRGAGR, zmniejszyła się o 4,3 pkt, z -2,8 pkt do -7,1 pkt. Nie zmieniły się natomiast nastrojów rolników; wartość mierzącego je wskaźnika zaufania, drugiej ze składowych ogólnego wskaźnika koniunktury, wzrosła ledwie o 0,1 punktu, tj. w granicach błędu statystycznego, i wynosi 8,6 pkt. Pomimo spadku wartości zarówno wskaźnika koniunktury, jak i wskaźników cząstkowych są wyższe niż rok wcześniej (należy jednak pamiętać, że rok bazowy, tj. 2018 był okresem silnej dekoniunktury). Spowolnienie w gospodarce rolnej nie jest więc silne, lecz zapowiada się na trwalsze, bowiem kolejny, pierwszy kwartał roku jest zazwyczaj okresem najniższej aktywności rolniczej, czego potwierdzeniem są dość pesymistyczne prognozy ankietowanych gospodarstw.

2. Pogorszenie się koniunktury jest niemal powszechne. W największym stopniu odczuły je gospodarstwa położone w makroregionie północnym (spadek wartości wskaźnika IRGAGR o 7,8 pkt), gospodarstwa duże, o powierzchni pow. 50 ha (o 4,5 pkt), prowadzone przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 5,0 pkt), gospodarstwa kierowane przez osoby z wyższym wykształceniem (3,6 pkt) oraz gospodarstwa zajmujące się uprawą roślin innych niż wieloletnie (o 4,9 pkt). Poprawę zanotowały jedynie gospodarstwa położone w makroregionach: południowym (wzrost wartości wskaźnika o 1,7 pkt) i środkowowschodnim (o 1,2 pkt) oraz gospodarstwa zajmujące się uprawą roślin wieloletnich (o 4,7 pkt).

3. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych¹ zwiększyła się w ciągu kwartału o 4,5 pkt i wynosi -5,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 5,4 punktu. Głównym powodem wzrostu przychodów są wyższe ceny skupu produktów rolnych. W 2019 r. wzrosły ceny wszystkich produktów z wyjątkiem cen żywca wołowego (-3,8%). W największym stopniu wzrosły ceny owoców i warzyw, ziemniaków (o 44,1%) oraz trzody chlewnej (o 15,8%). Dynamika cen zbóż była zróżnicowana – od 0,2% w przypadku kukurydzy do 17,3% w przypadku owsa. Ceny skupu mleka, które ma duży udział w produkcji towarowej rolnictwa, wzrosły o 0,2%. Istotny wpływ na poziom cen miały czynniki losowe: niekorzystne warunki w okresie wegetacji (susza) oraz utrzymujące się problemy z afrykańskim pomorem świń, które wywierają duży wpływ na ceny trzody chlewnej.

Wzrost przychodów odnotowano niemal dla wszystkich grup gospodarstw rolnych; największy wzrost odnotowano dla gospodarstw o powierzchni 7-15 ha (wzrost wartości salda o 13,8 pkt), położonych w makroregionie środkowowschodnim (o 12,4 pkt), prowadzonych przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 16,9 pkt), z wykształceniem wyższym (o 14,4 pkt) i gospodarstw prowadzących działalność inną niż uprawa roślin i chów/hodowla zwierząt (o 30,1 pkt). Spadek wielkości przychodów pieniężnych wystąpił tylko w gospodarstwach położonych w makroregionie północnym (o 6,2 pkt). Ankietowani spodziewają się spadku swoich przychodów w następnym kwartale.

¹ Salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych nie należy mylić ze wskaźnikiem wyrównanych przychodów pieniężnych. Wskaźnik jest średnią ważoną czterech sald odpowiedzi na pytania dotyczące przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych: salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu, w którym wskaźnik jest liczony, oraz salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu poprzedzającego. Jest więc niejako „obciążony przeszłością”, a zarazem zorientowany na przyszłość. Taka konstrukcja ma na celu osłabić jego podatność na silne wahania poszczególnych sald pod wpływem czynników nadzwyczajnych i działających krótkotrwale.

4. Wzrost przychodów gospodarstw rolnych przełożył się na zwiększenie ich oszczędności pieniężnych. Wartość salda zwiększyła się o 4,3 pkt do poziomu -23,2 pkt. Jest wyższa niż w IV kwartale 2018 r. o 2,5 pkt. Wzrost oszczędności zanotowano dla większości grup gospodarstw; największy dla gospodarstw o powierzchni 7-15 ha (o 13,2 pkt), położonych w makroregionie środkowowschodnim (o 9,0 pkt), prowadzonych przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 23,1 pkt), z wykształceniem wyższym (o 7,2 pkt) i gospodarstw prowadzących działalność inną niż uprawa roślin i chów/hodowla zwierząt (o 29 pkt). Spadek oszczędności odnotowano dla gospodarstw najmniejszych (o pow. do 7 ha) i największych (pow. 50 ha), położonych w makroregionach północnym i południowym oraz gospodarstw zajmujących się uprawą roślin wieloletnich. Przewidywany jest dalszy wzrost oszczędności gospodarstw rolnych w następnym kwartale.

5. Pomimo wzrostu wielkości przychodów pogorszył się stan zadłużenia gospodarstw rolnych. Wartość salda zwiększyła się² o 5,1 punktu i jest obecnie wyższa niż w IV kwartale 2018 r. o 3,5 pkt. Najbardziej pogorszył się stan zadłużenia gospodarstw o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda wzrosła o 10,7 pkt), położonych w makroregionie środkowowschodnim (o 7,7 pkt), kierowanych przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 15,7 pkt), z wykształceniem wyższym (o 19,3 pkt) i gospodarstw zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt (o 10,9 pkt). Rolnicy spodziewają się poprawy stanu ich zadłużenia w I kwartale 2020 r.

6. Zmniejszyły się wydatki na obrotowe środki produkcji roślinnej (nawozy sztuczne i środki ochrony roślin) i wzrosły (nieznacznie, o 0,2 pkt) zakupy pasz treściwych. Wartości dwóch pierwszych sald zmalały o, odpowiednio: 8,1 i 6,8 pkt. Wartości wszystkich trzech sald są wyższe niż rok wcześniej.

7. O 0,3 punktu proc. (do wysokości 38,6%) zwiększył się odsetek gospodarstw rolnych, które dokonały lub zamierzają dokonać zakupu maszyn i urządzeń rolniczych, zaś odsetek gospodarstw, które poczyniły lub planują poczynić inwestycje w budynki i budowle, wzrósł o 1,3 pkt proc. (wynosi obecnie 18,7%). Od wielu lat inwestycje w rolnictwie nie wykazują ani tendencji wzrostowej, ani spadkowej, wahając się z niską amplitudą wokół 10-letniej średniej.

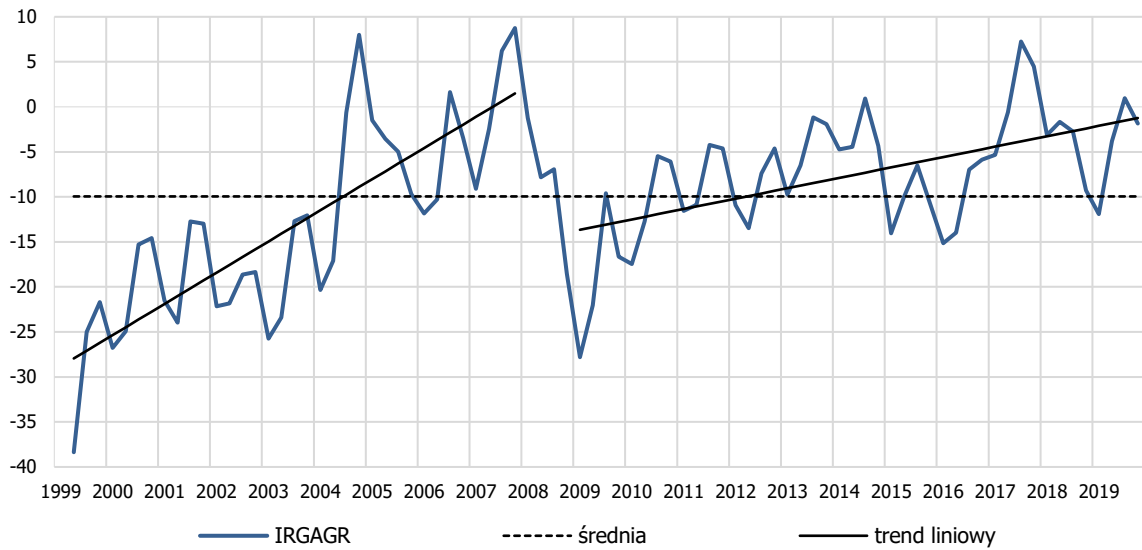
8. Odsetek gospodarstw rolnych, które zaciągnęły kredyt preferencyjny, obniżył się z 29,9% przed kwartałem do 28,9% w obecnym, zaś odsetek gospodarstw, które wzięły kredyt na zasadach rynkowych, spadł o 1,3 pkt proc. do poziomu 17,6%. Wzrósł natomiast (o 0,8 pkt proc.) odsetek gospodarstw, które zamierzają zaciągnąć kredyt w najbliższym okresie. Skłonność rolników do zaciągania kredytów jest niższa niż przed rokiem. W opinii ankietowanych zmniejszyła się również dostępność kredytów (w skali kwartału).

9. W ocenie rolników warunki pogodowe w roku 2019 były dla rolnictwa niesprzyjające. Blisko 87% ankietowanych uznało skutki anomalii pogodowych za dotkliwe lub niekorzystne, a jedynie 1,1% za nieodczuwalne. Pod tym względem rok 2019 niewiele ustępował rokowi 2018, który był najgorszym od chwili wprowadzenia tego pytania do ankiety, tj. od 10 lat.

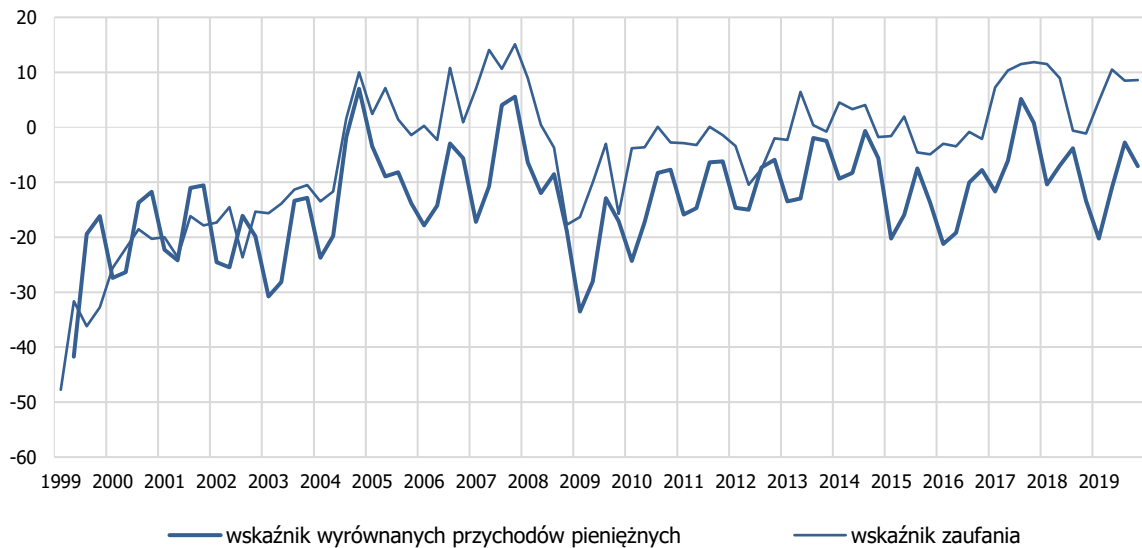
² W przypadku tego pytania wzrost wartości salda oznacza pogorszenie się sytuacji.

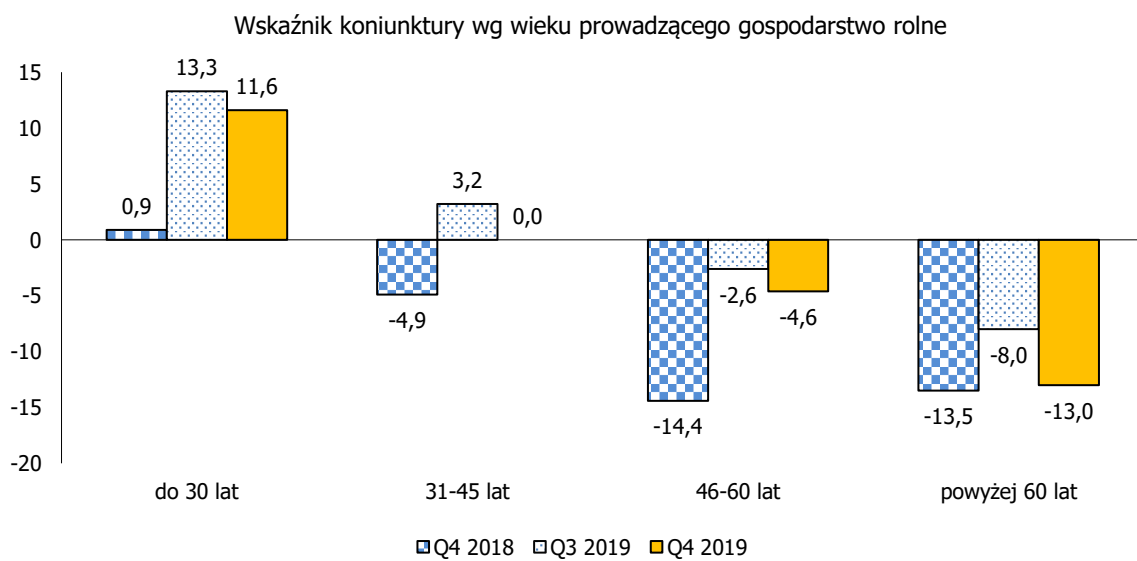
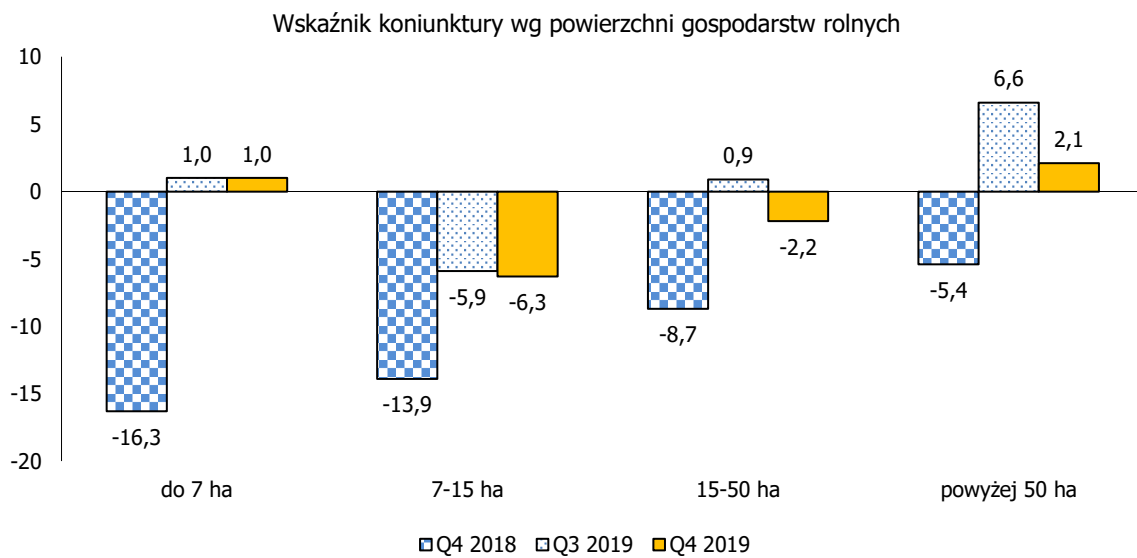
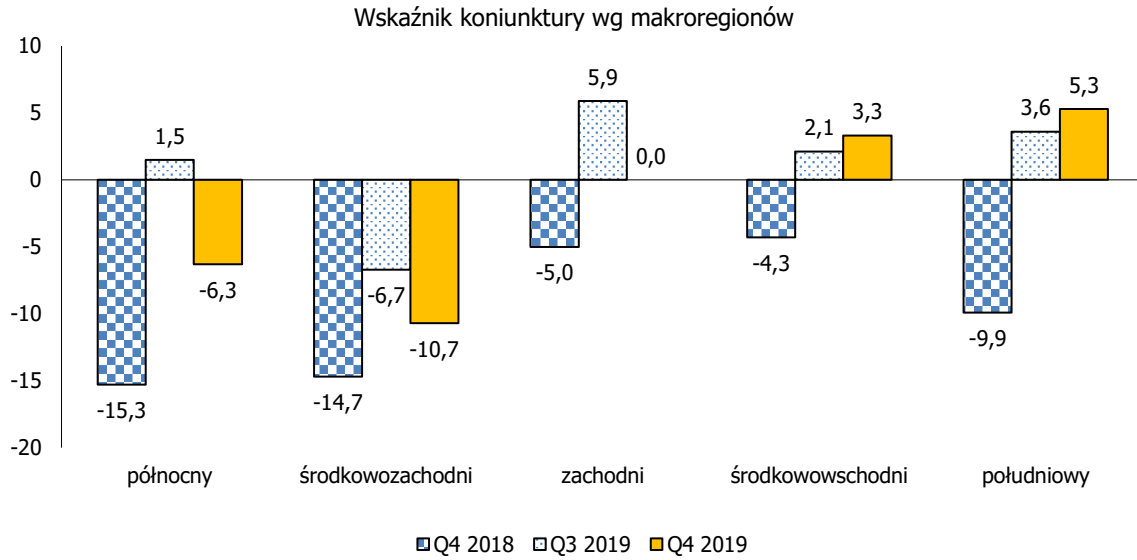
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. Wskaźnik koniunktury w rolnictwie

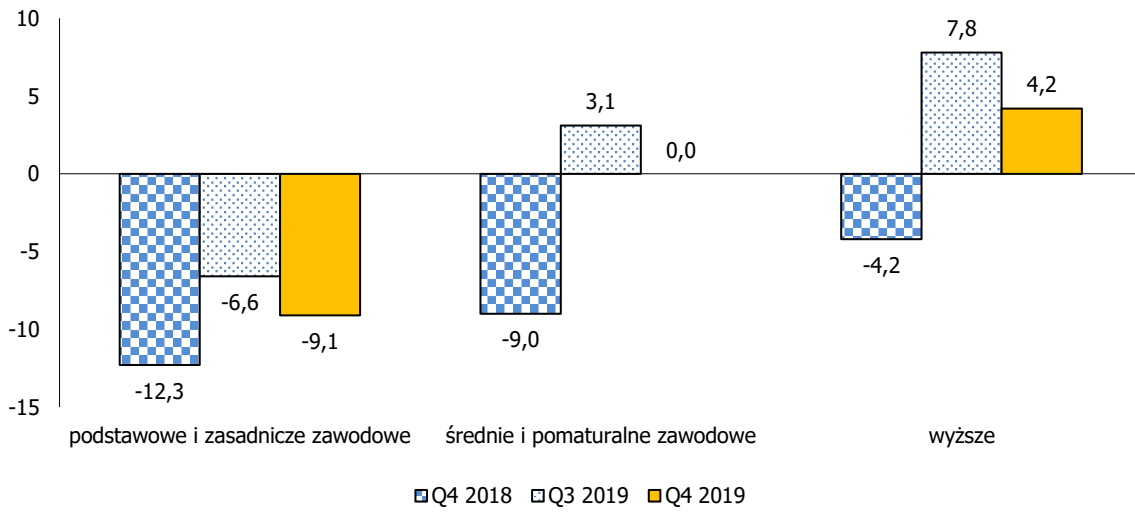

	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
1. wskaźnik przychodów pieniężnych	-3,8	-13,4	-20,2	-11,0	-2,8	-7,1
2. wskaźnik zaufania	-0,6	-1,1	4,7	10,5	8,5	8,6
wskaźnik koniunktury ($1 \cdot x_{\frac{2}{3}} + 2 \cdot x_{\frac{1}{3}}$)	-2,7	-9,3	-11,9	-3,8	1,0	-1,9

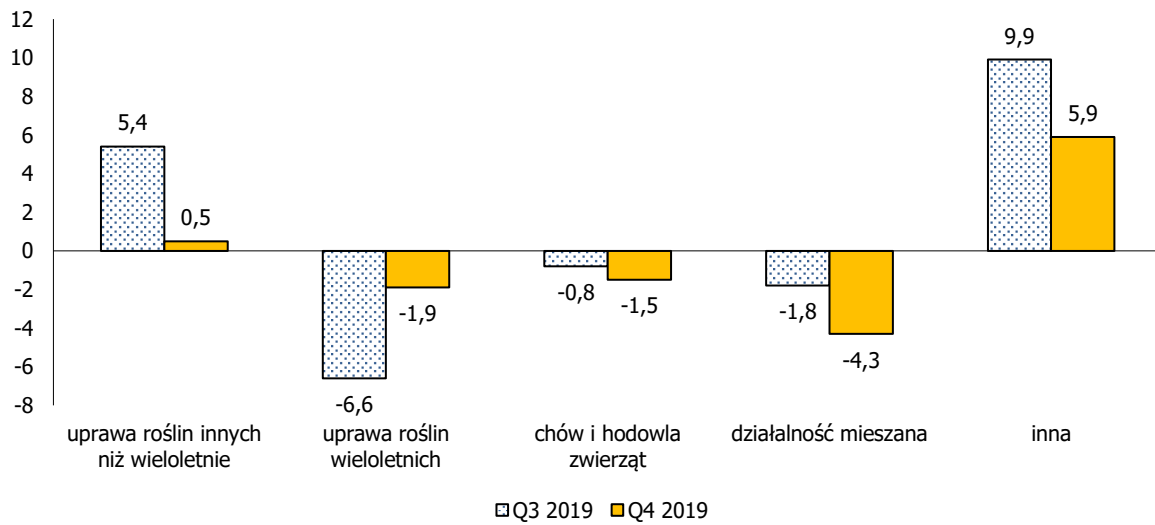

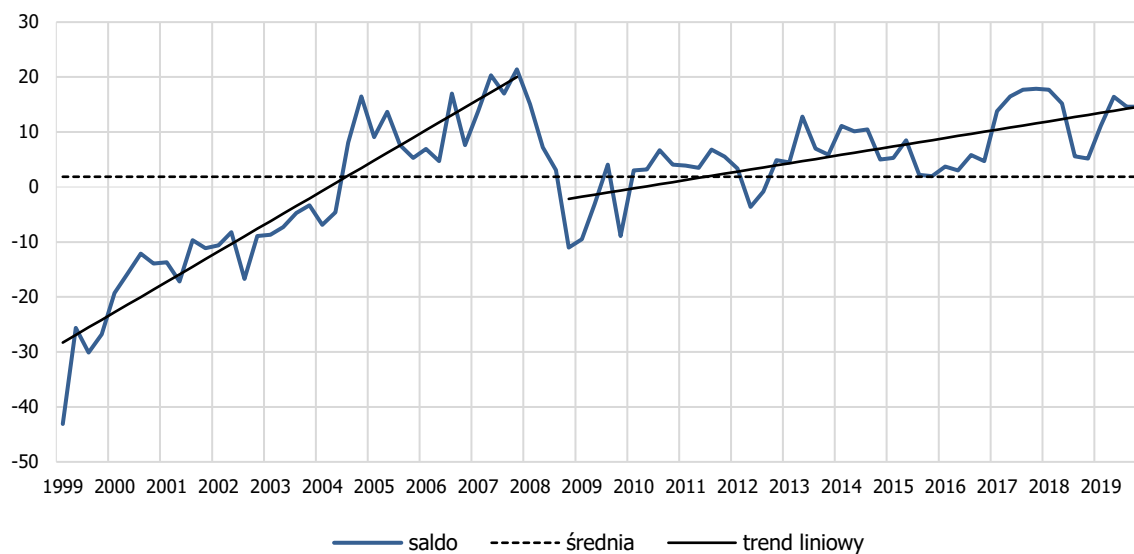
Wskaźnik koniunktury wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

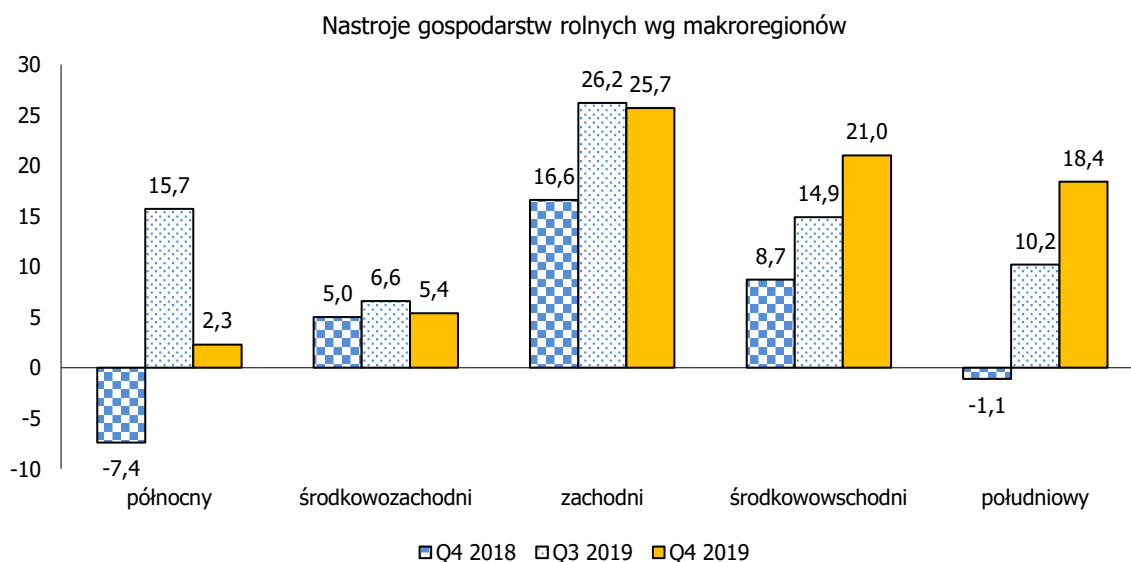
Wskaźnik koniunktury wg grup PKD 2007

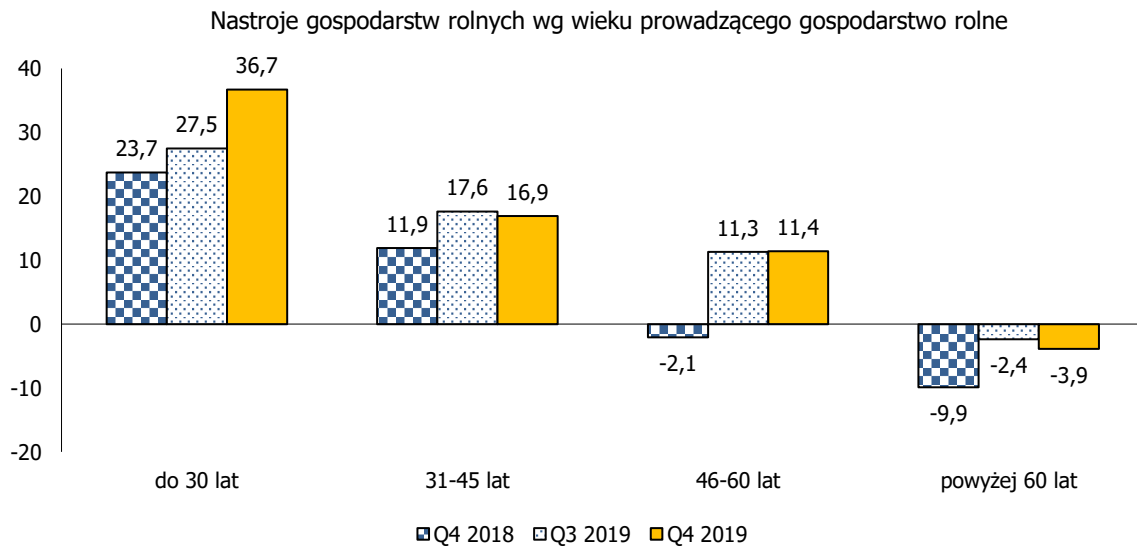
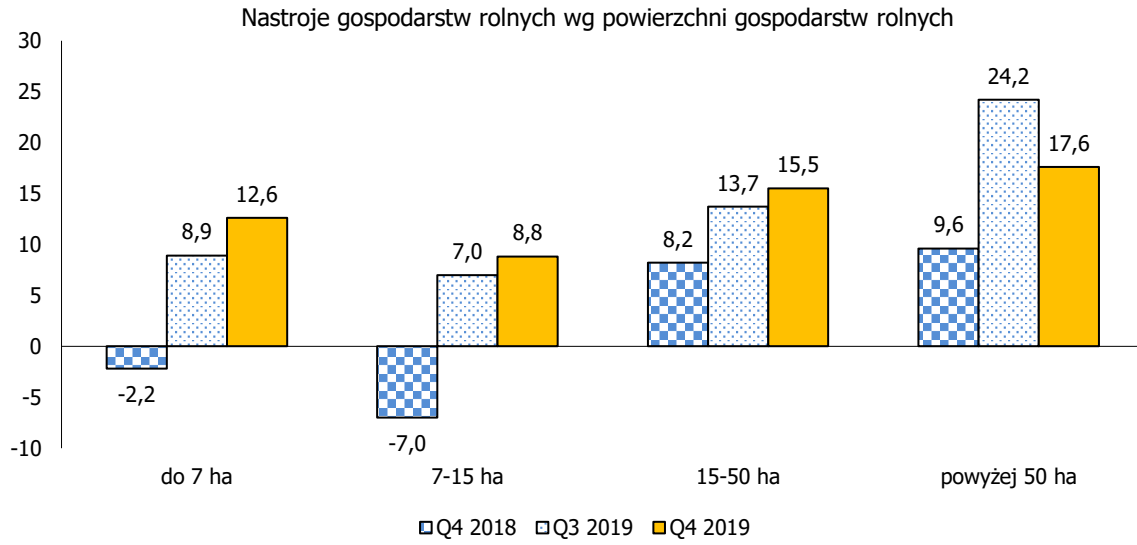

2. Nastroje gospodarstw rolnych

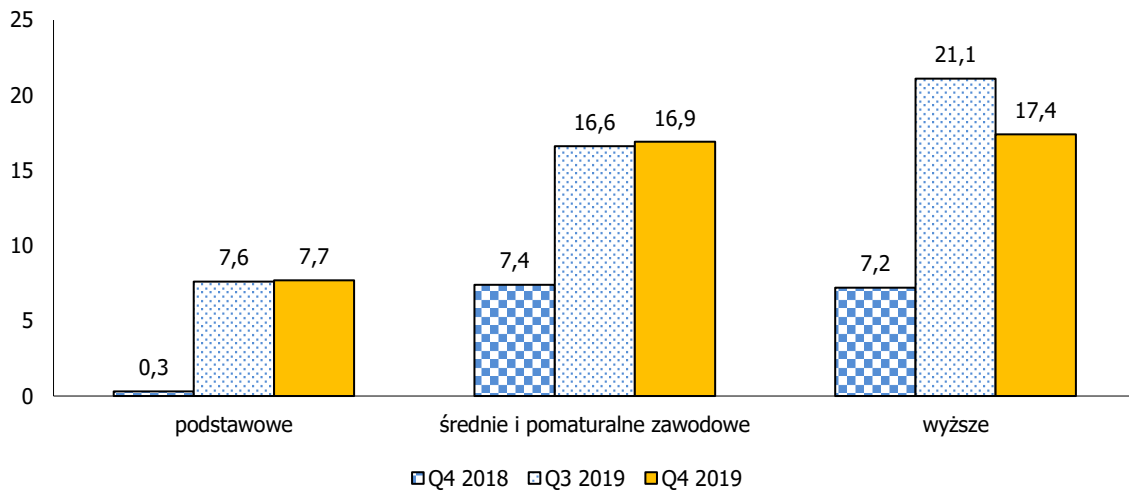

	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
1. z ufnością	21,8	20,9	23,7	28,8	26,6	27,1
2. z obawą	62,0	63,4	63,7	58,9	61,4	60,4
3. ze strachem	16,2	15,7	12,6	12,4	12,0	12,5
saldo (1.-3.)	5,6	5,2	11,1	16,4	14,6	14,6
wskaźnik zaufania (1.-2.*0,1-3.)	-0,6	-1,1	4,7	10,5	8,5	8,6

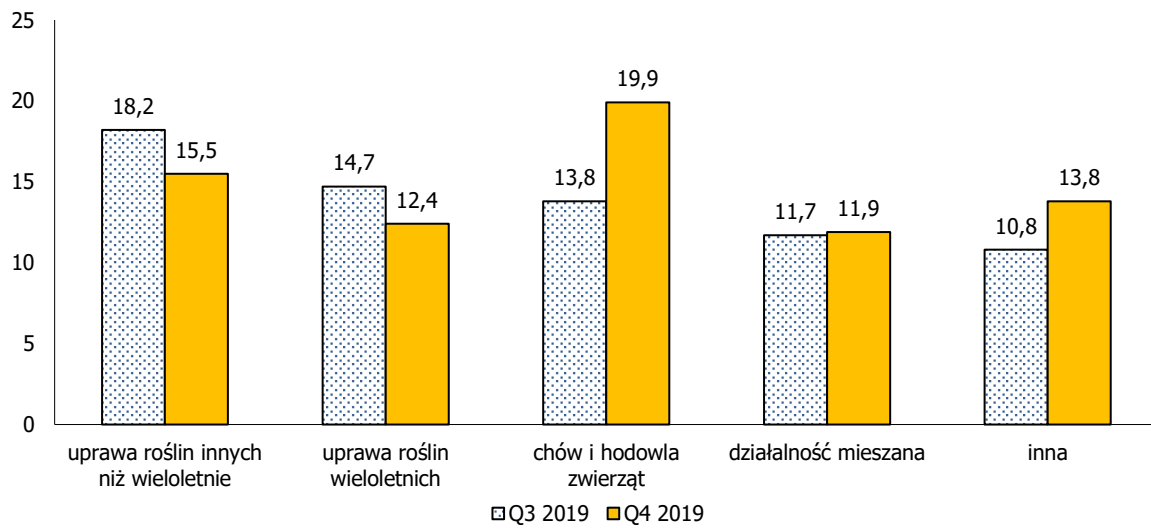

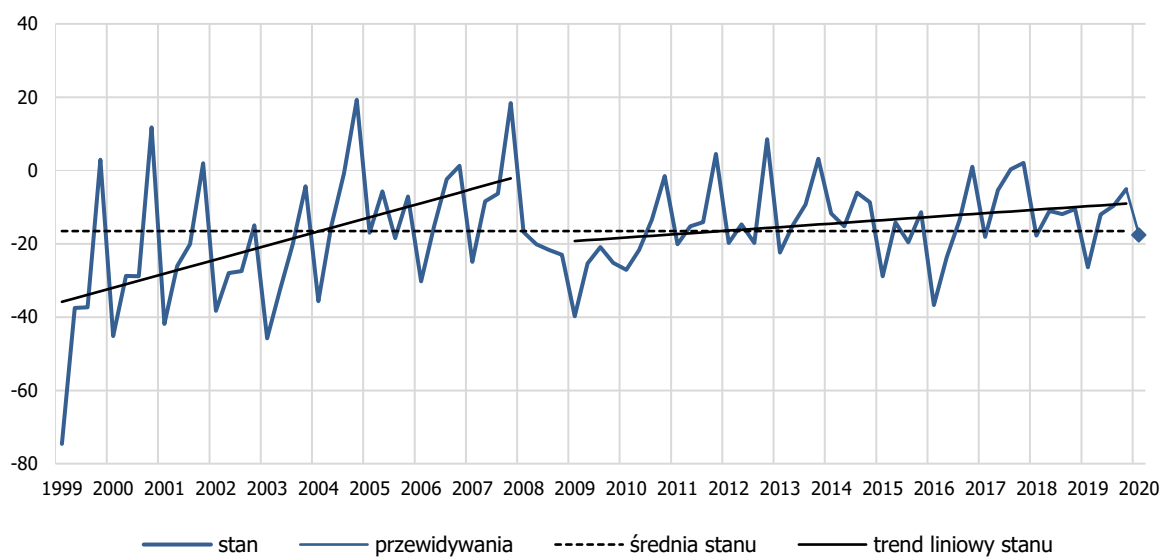
Nastroje gospodarstw rolnych wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

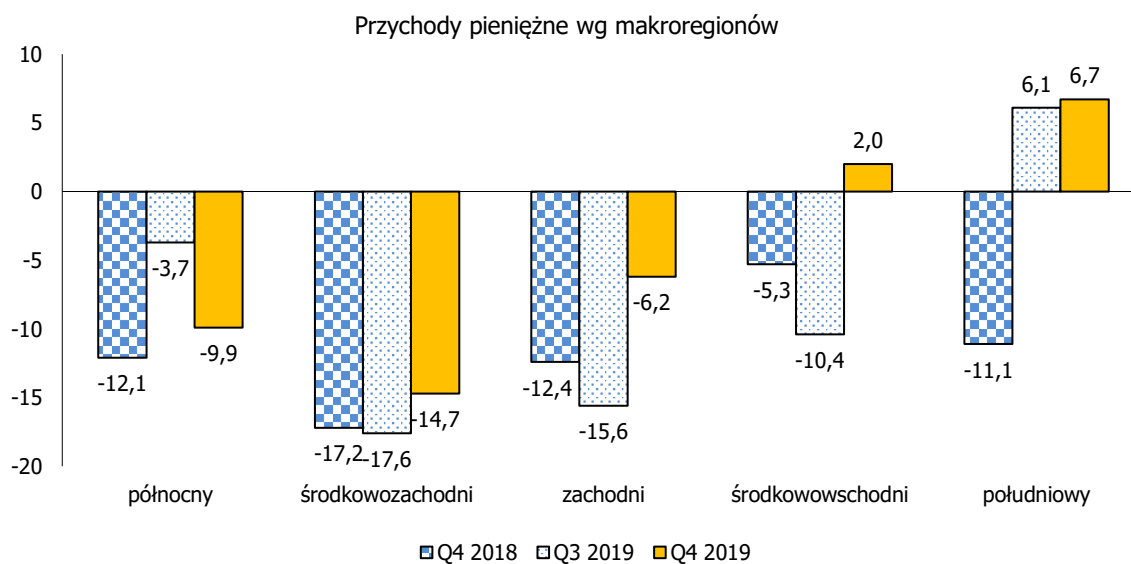
Nastroje gospodarstw rolnych wg grup PKD 2007

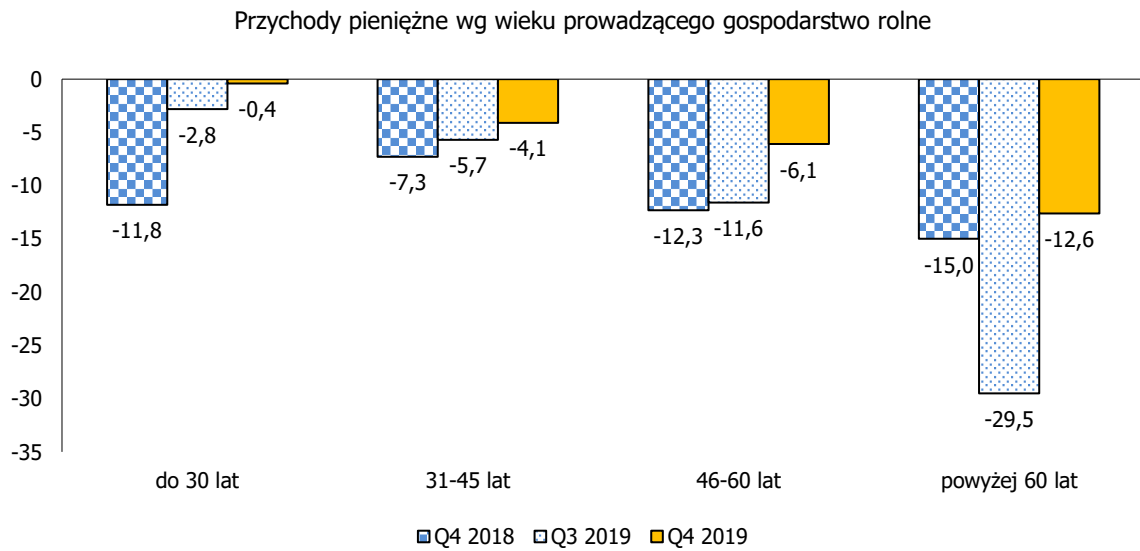
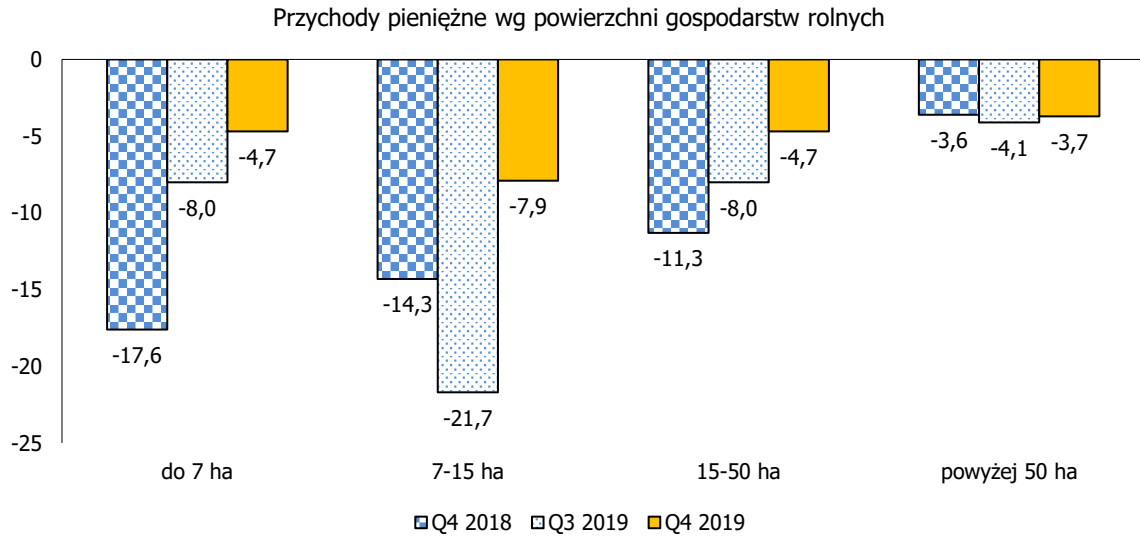

3. Przychody pieniężne

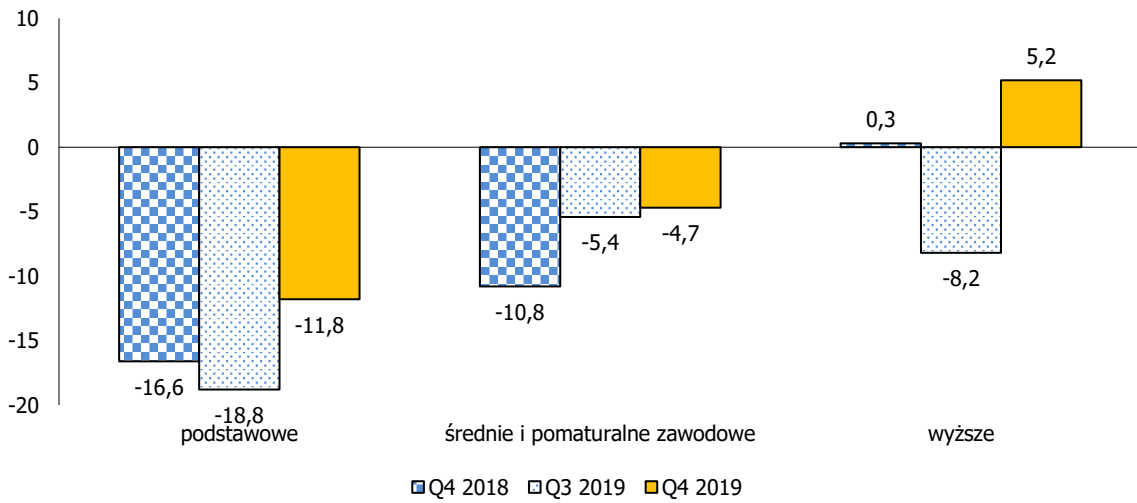

	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	przewidywania
1. wzrosły	23,5	28,3	17,0	20,2	24,2	27,7	19,8
2. nie zmieniły się	41,1	32,9	39,7	47,5	42,1	39,6	42,8
3. zmalały	35,4	38,8	43,4	32,2	33,8	32,8	37,4
4. brak	9,3	5,7	8,4	9,0	6,6	6,0	6,5
saldo (1.-3.)	-11,9	-10,5	-26,4	-12,0	-9,6	-5,1	-17,6

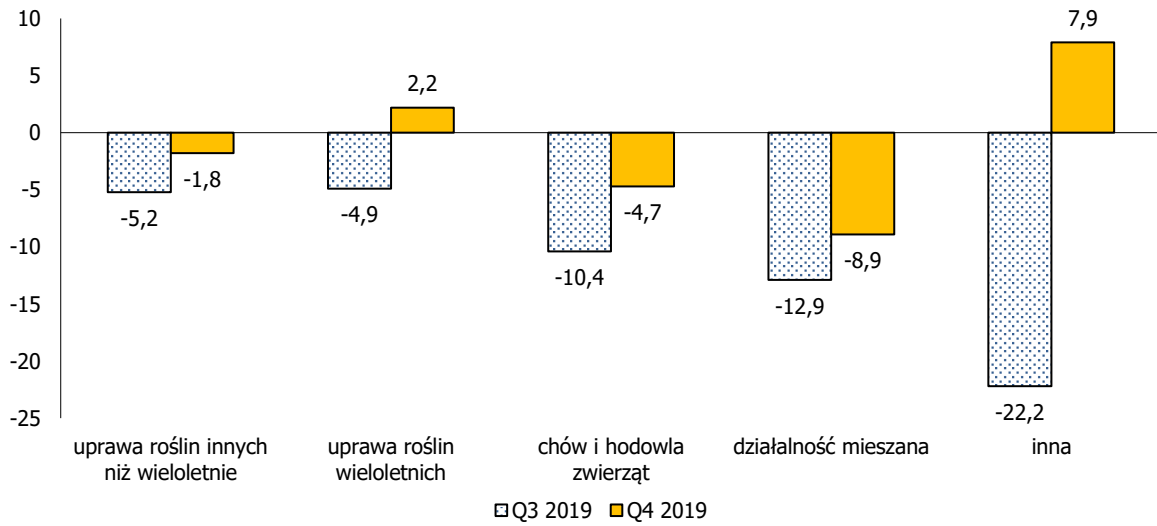

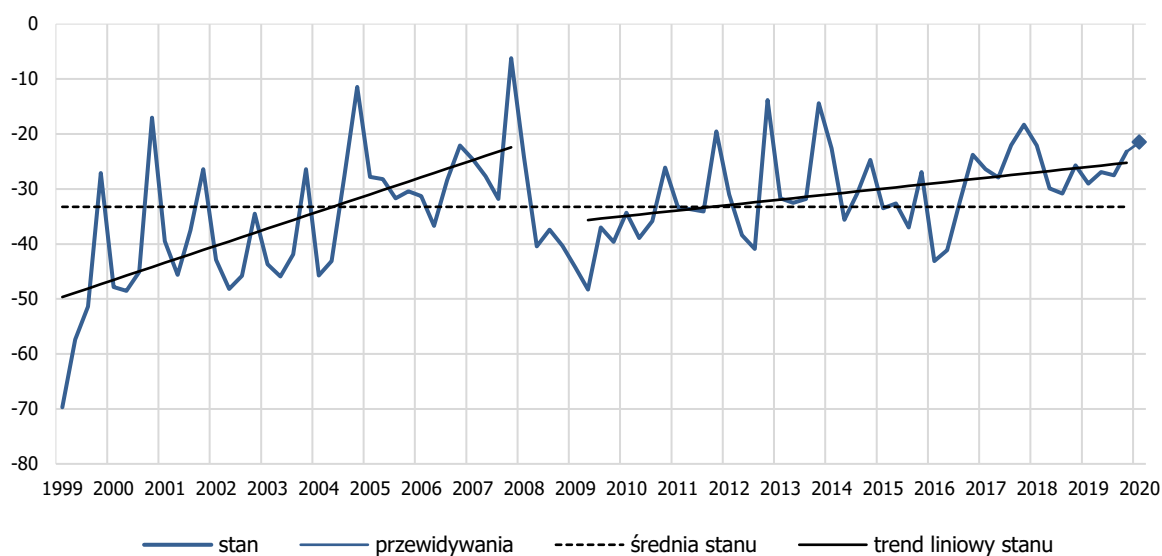
Przychody pieniężne wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

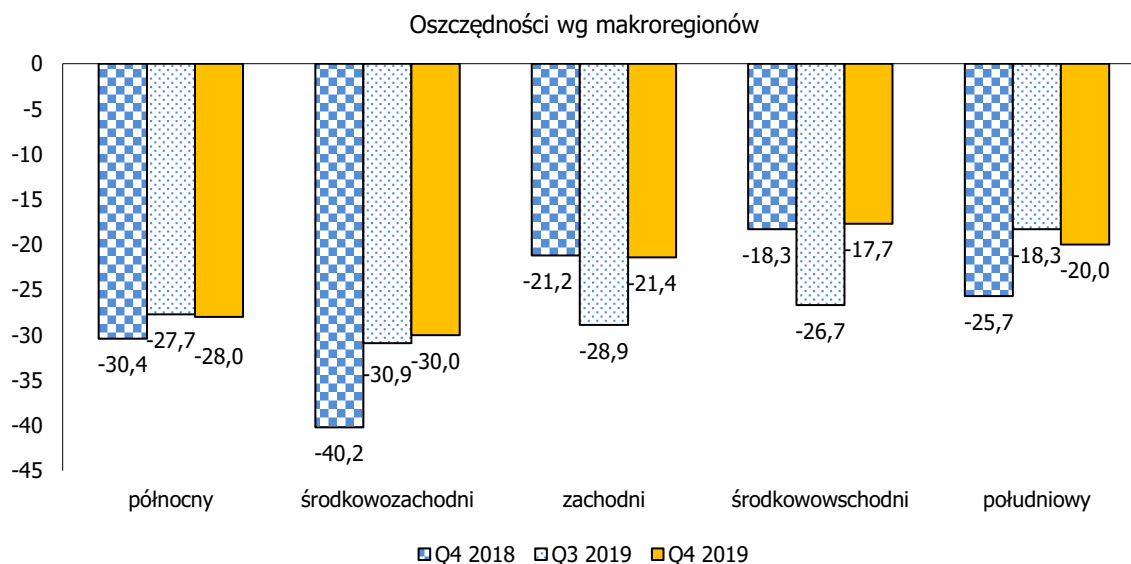
Przychody pieniężne wg grup PKD 2007

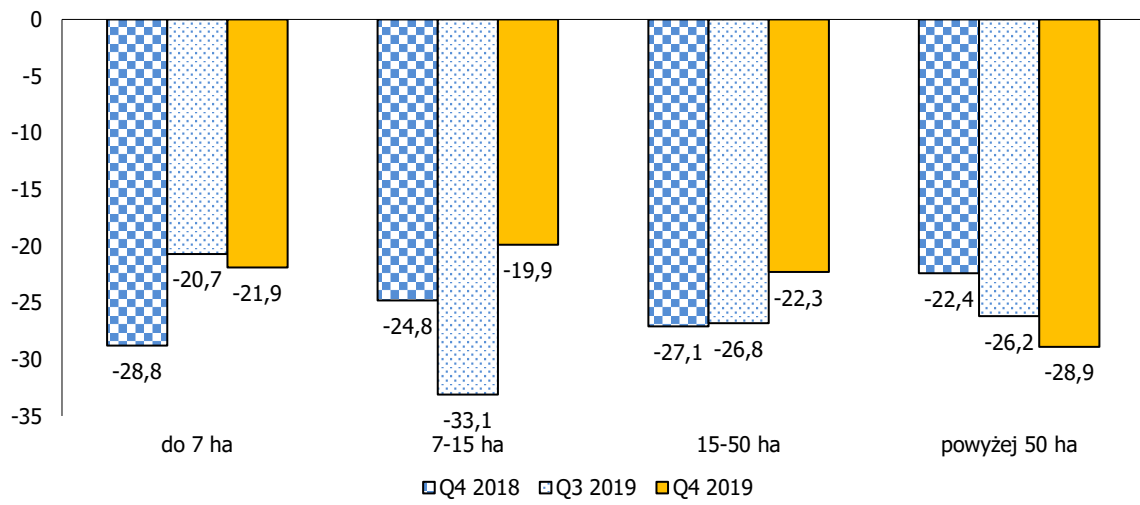
4. Oszczędności

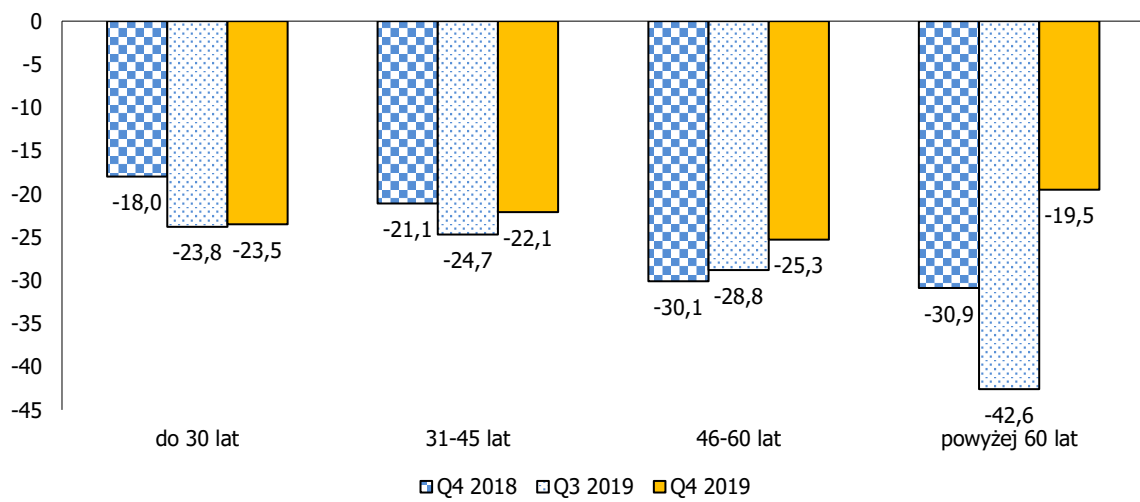
	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	przewidywania
1. wzrosły	11,8	16,7	12,4	11,8	11,7	14,9	15,5
2. nie zmieniły się	45,6	40,9	46,2	49,5	49,1	47,0	47,5
3. zmalały	42,6	42,4	41,4	38,7	39,2	38,1	37,0
4. brak	17,5	17,2	15,7	16,6	16,9	16,2	16,3
saldo (1.-3.)	-30,8	-25,7	-29,0	-26,9	-27,5	-23,2	-21,5

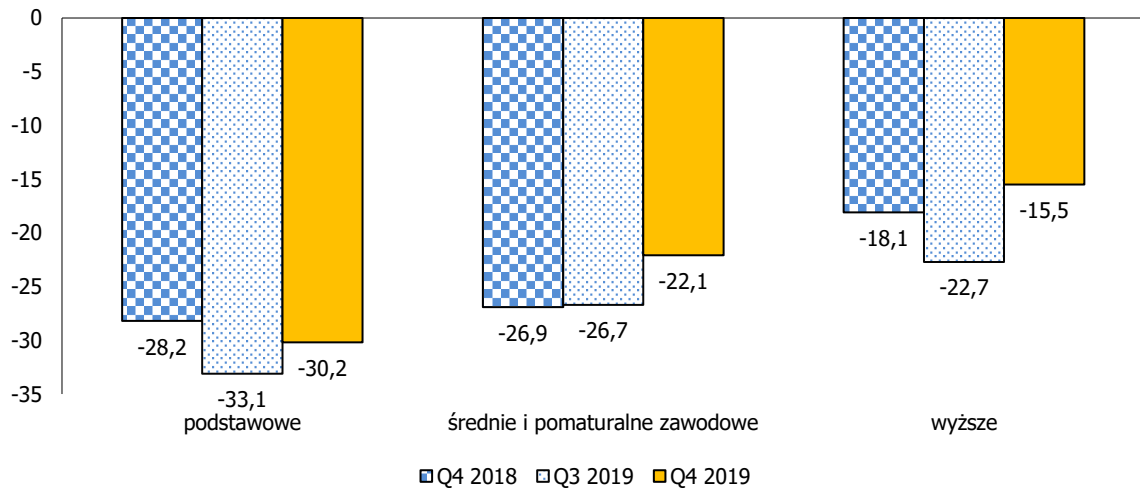
Oszczędności wg powierzchni gospodarstw rolnych

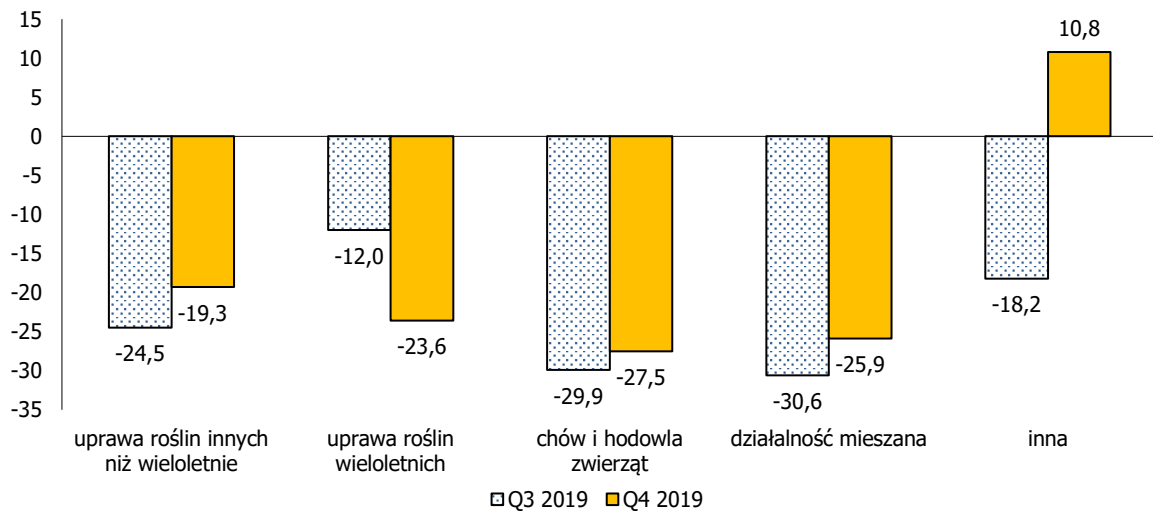
Oszczędności wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

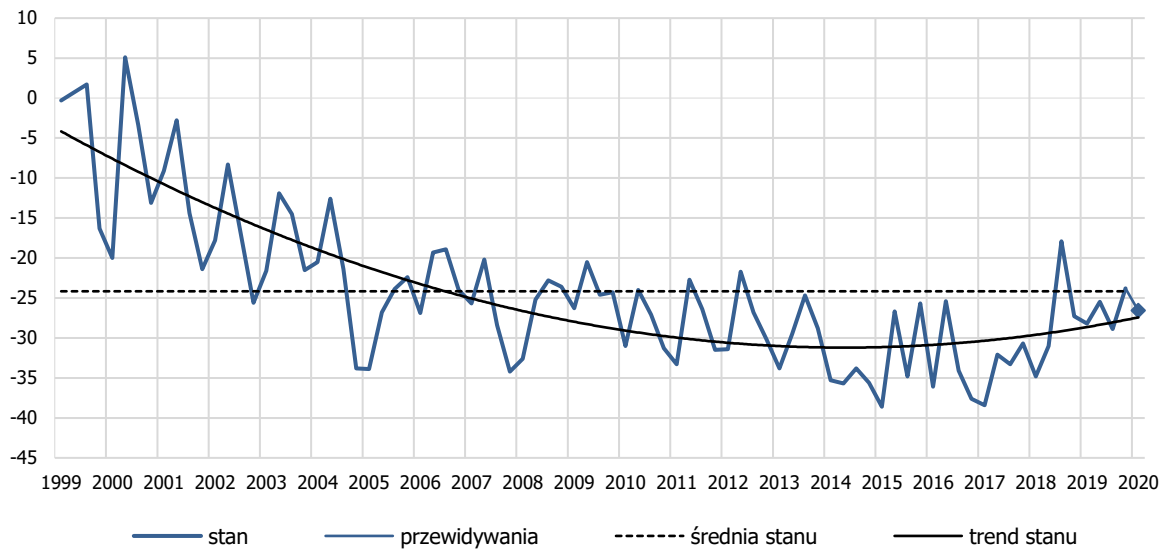
Oszczędności wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

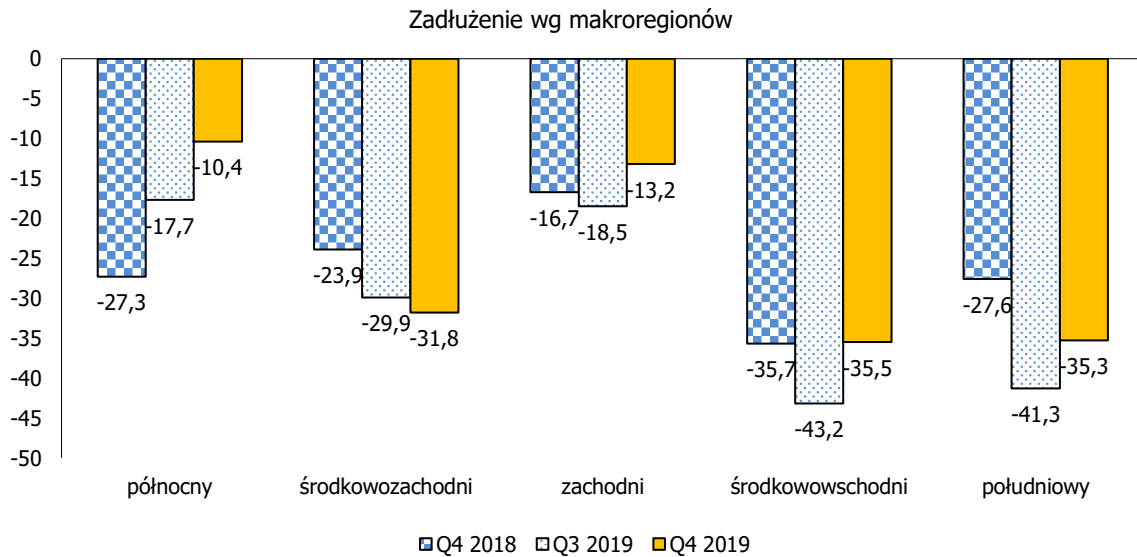
Oszczędności wg grup PKD 2007

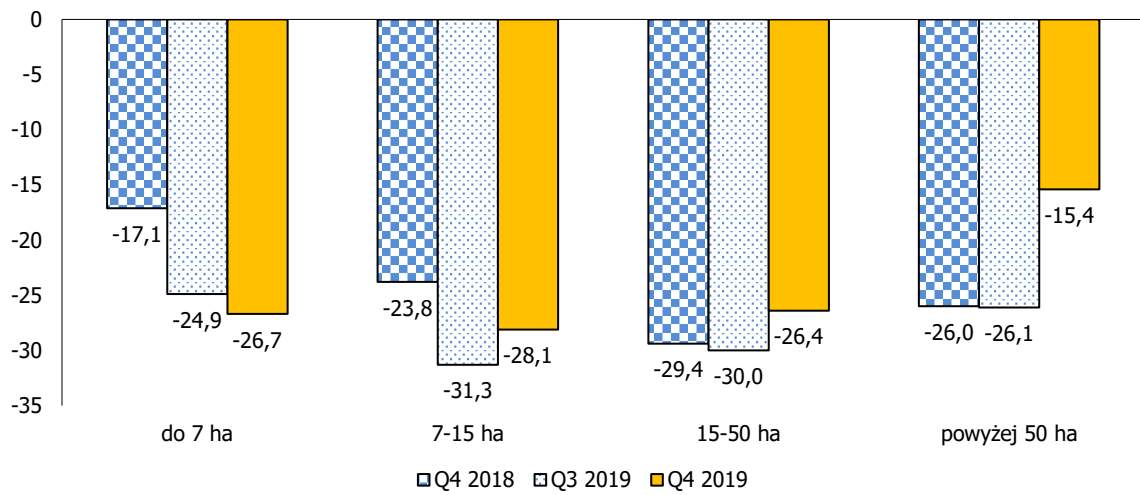
5. Zadłużenie

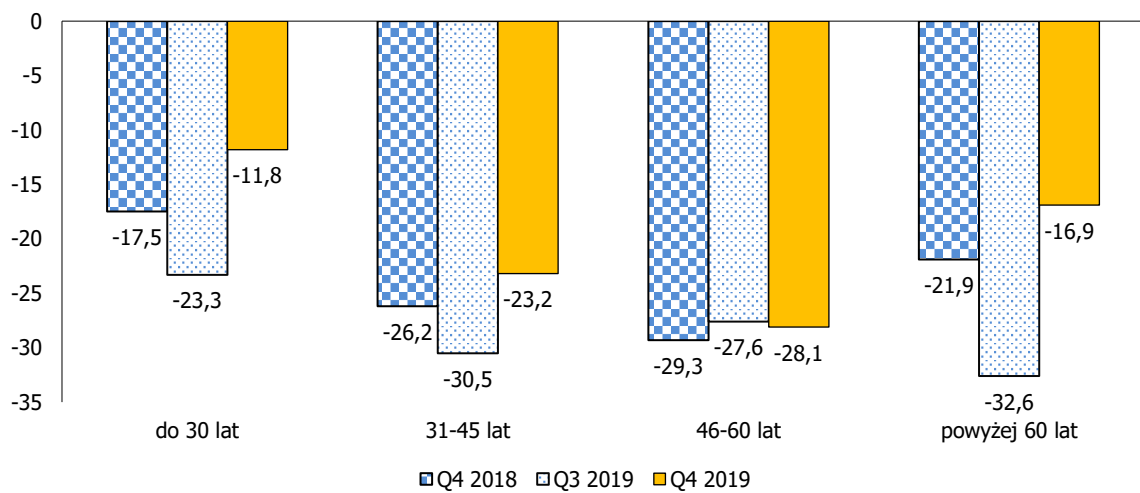
	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	przewidywania
1. wzrosło	16,3	15,3	14,0	15,8	13,1	15,9	17,9
2. nie zmieniło się	49,5	42,1	43,8	42,9	45,0	44,4	37,7
3. zmalało	34,2	42,6	42,2	41,3	42,0	39,7	44,5
4. brak	35,2	35,0	33,4	36,7	38,3	36,9	36,7
saldo (1.-3.)	-17,9	27,3	-28,2	-25,5	-28,9	-23,8	-26,6

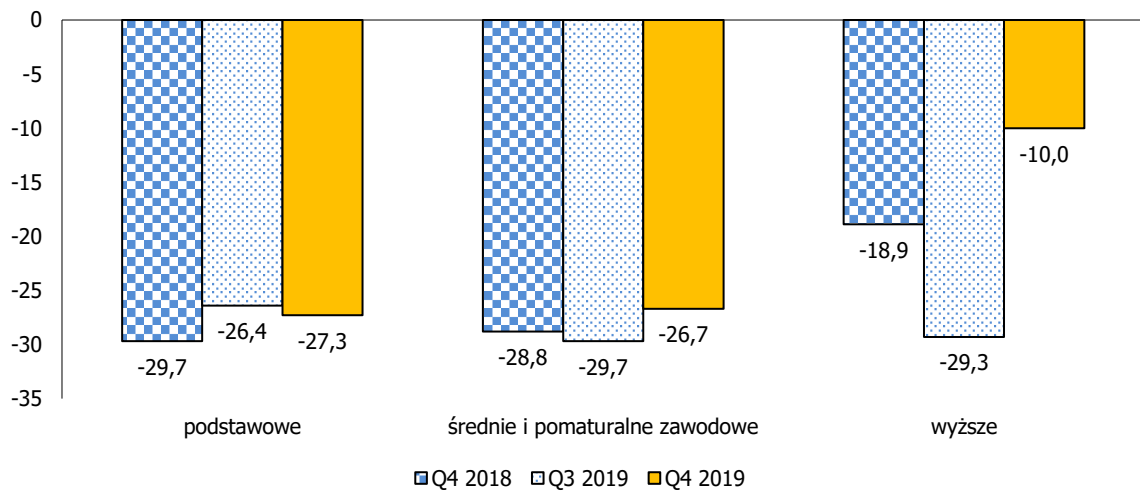
Zadłużenie wg powierzchni gospodarstw rolnych

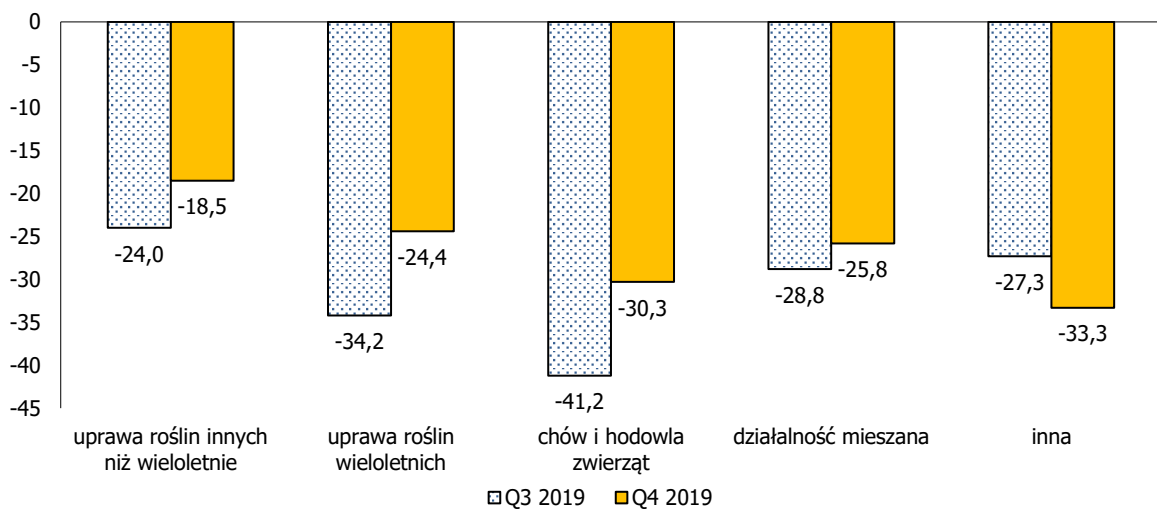
Zadłużenie wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

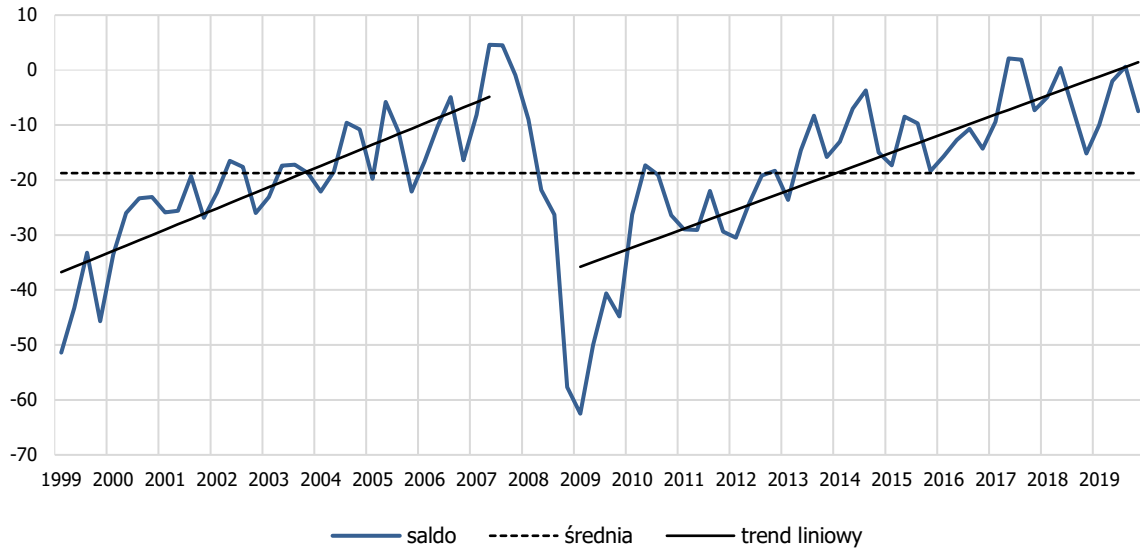
Zadłużenie wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

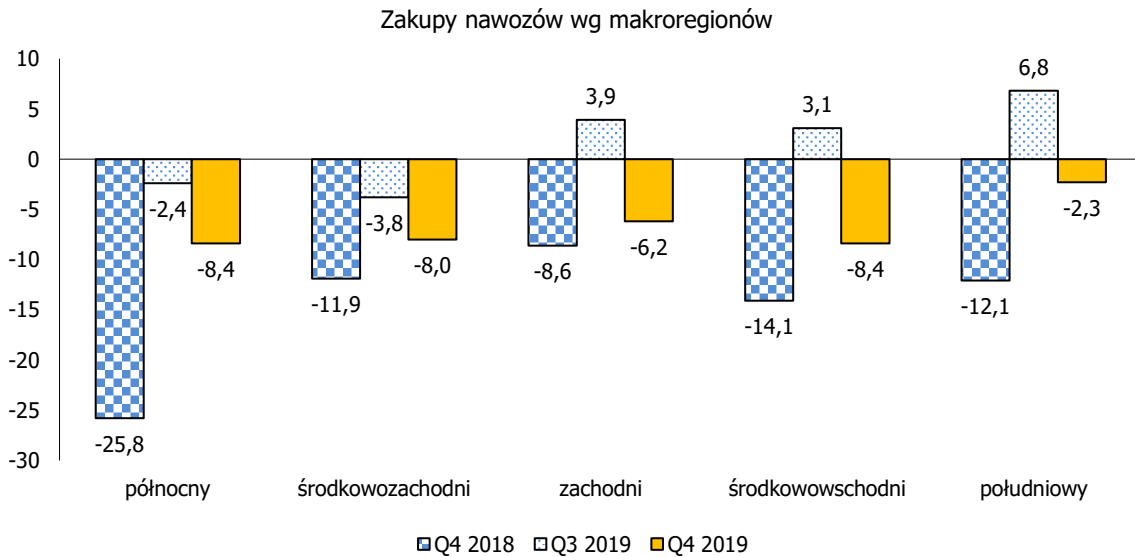
Zadłużenie wg grup PKD 2007

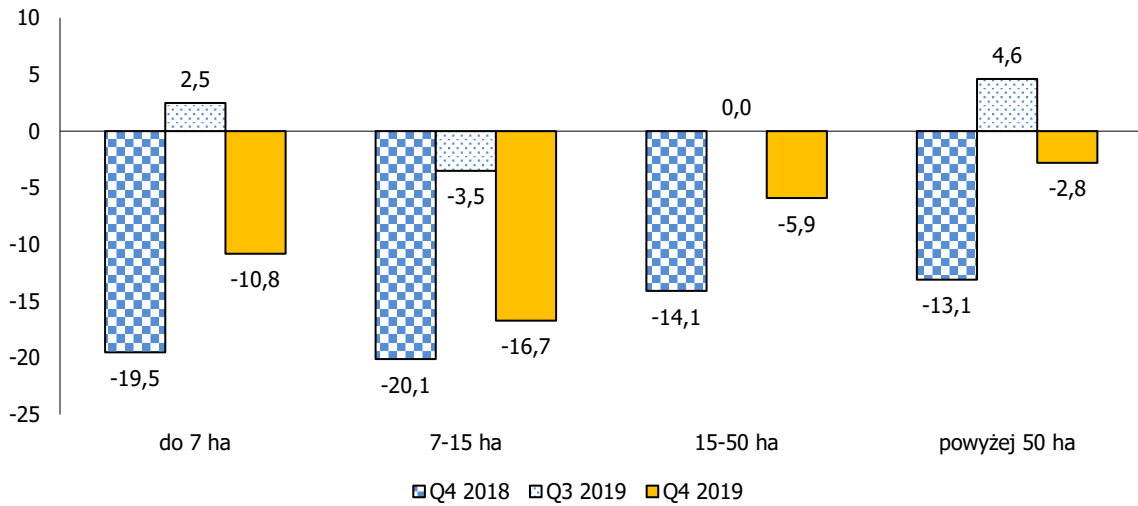
6. Zakupy nawozów mineralnych

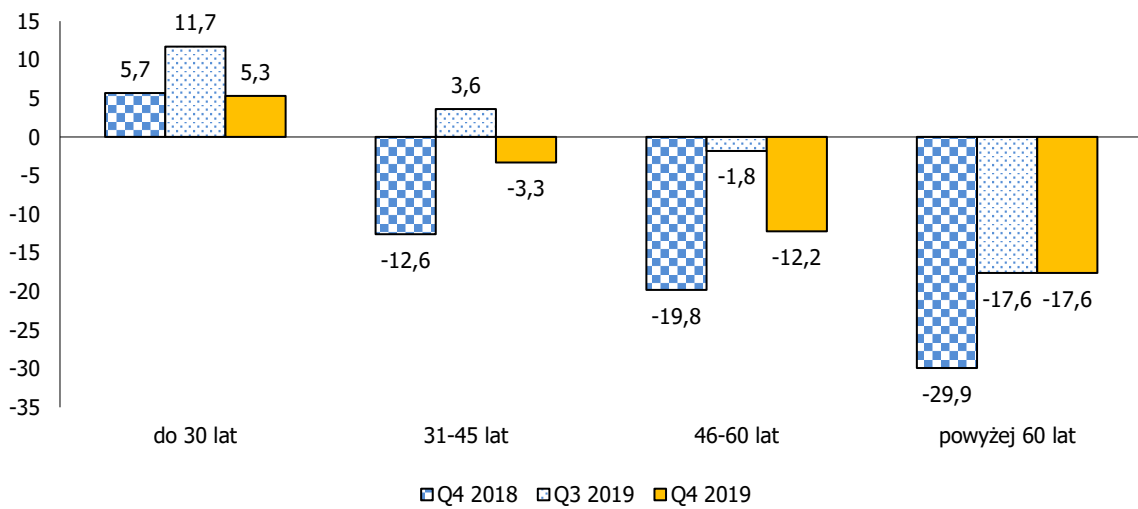
	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
1. wzrosły	15,5	14,3	14,2	18,0	18,4	15,2
2. nie zmieniły się	61,7	56,2	61,6	62,0	63,8	62,1
3. zmalały	22,8	29,5	24,2	20,0	17,8	22,7
4. nie dokonano	4,1	7,6	7,6	4,7	4,5	7,7
saldo (1.-3.)	-7,3	-15,2	-10,0	-2,0	0,6	-7,5

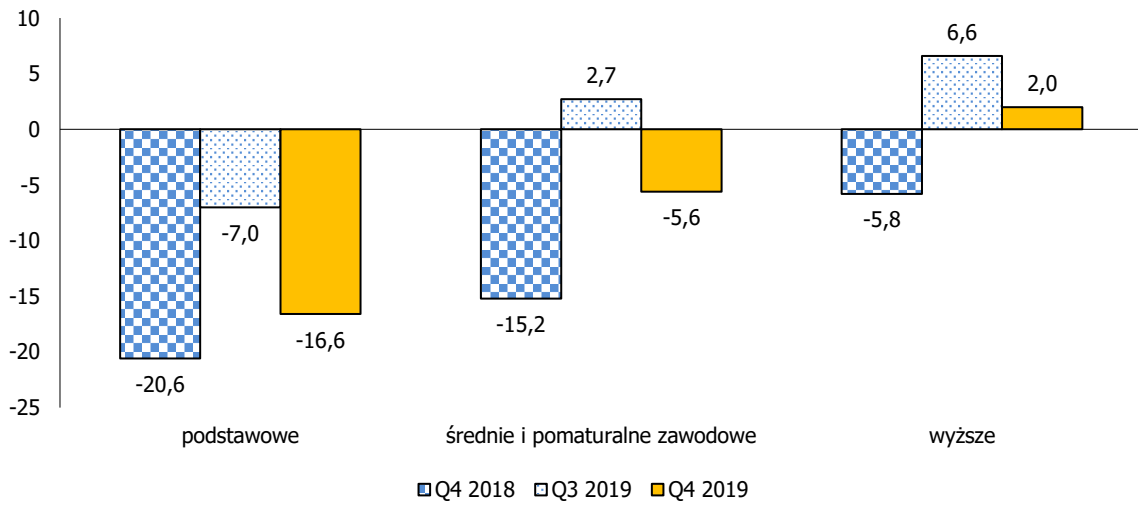
Zakupy nawozów wg powierzchni gospodarstw rolnych

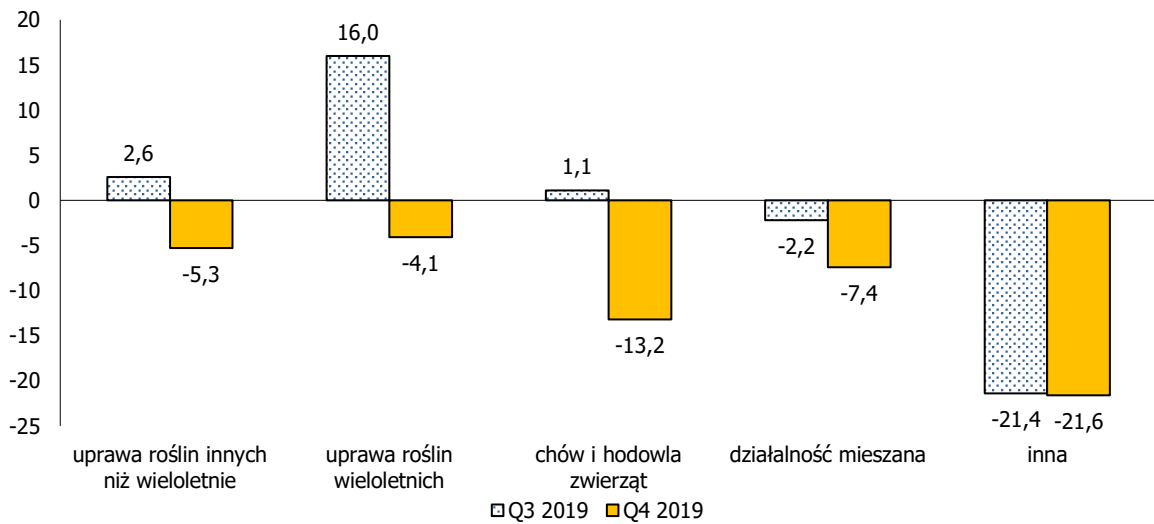
Zakupy nawozów wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

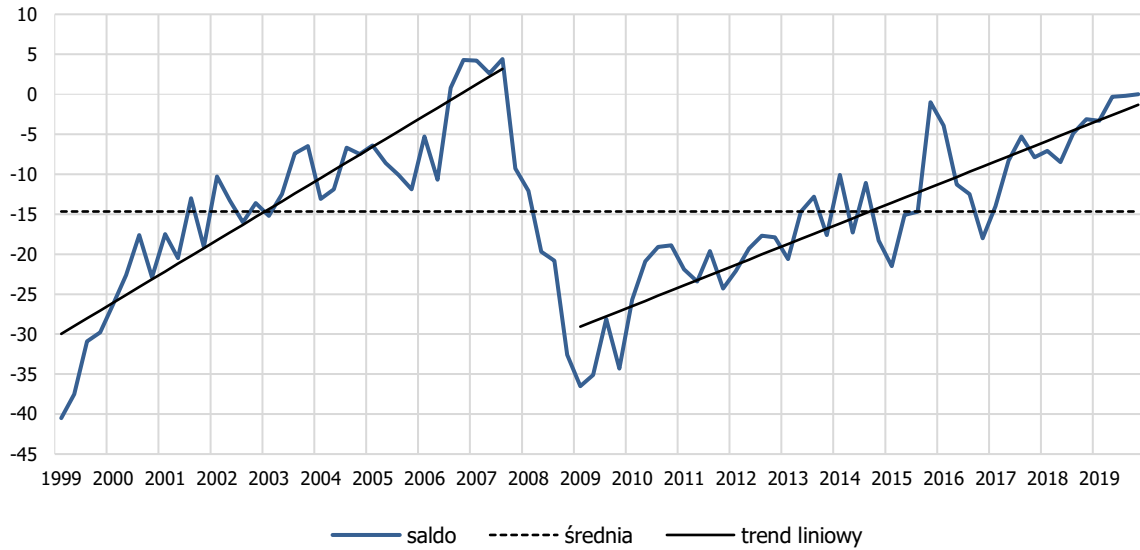
Zakupy nawozów wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Zakupy nawozów wg grup PKD 2007

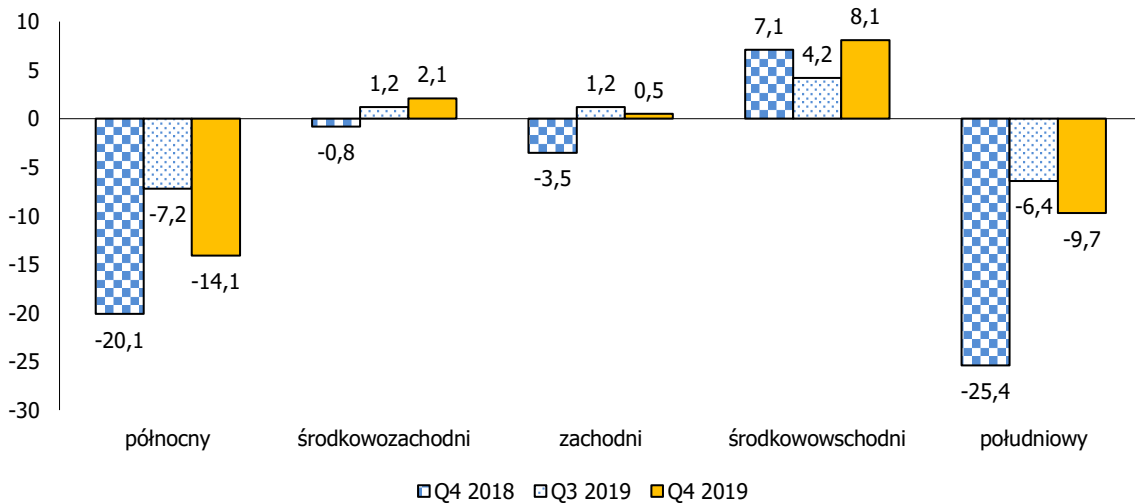

7. Zakupy pasz treściwych

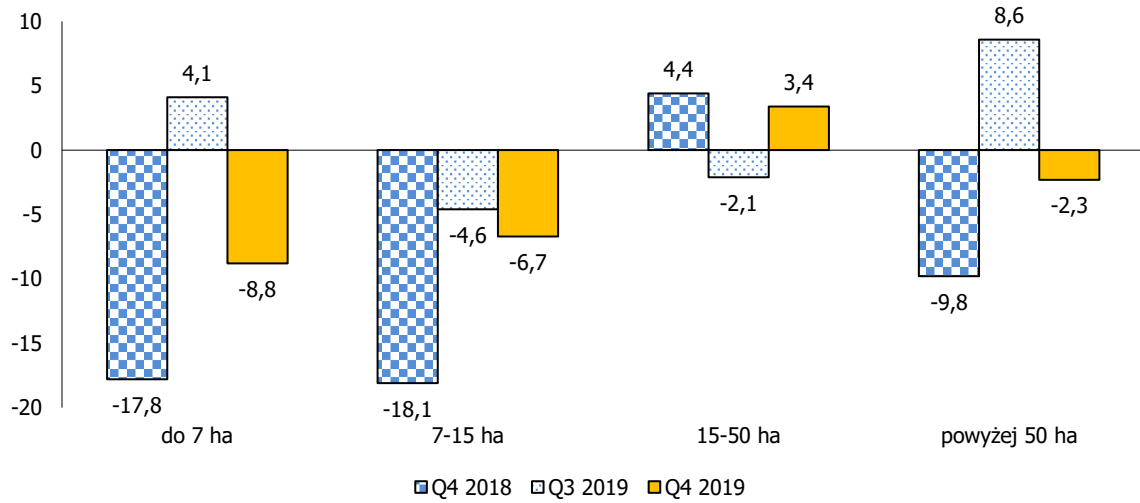

	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
1. wzrosły	17,4	24,2	20,0	19,4	19,4	20,2
2. nie zmieniły się	60,3	48,5	56,6	60,9	61,0	59,6
3. zmalały	22,3	27,3	23,3	19,7	19,6	20,2
4. nie dokonano	38,3	37,9	37,3	37,4	40,0	38,4
saldo (1.-3.)	-4,9	-3,1	-3,3	-0,3	-0,2	0,0

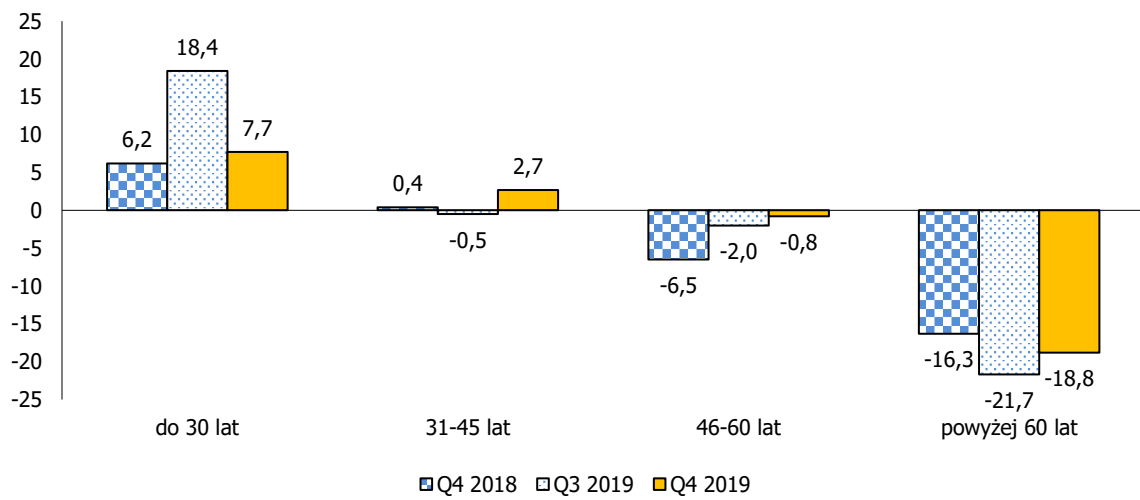
Zakupy pasz wg makroregionów

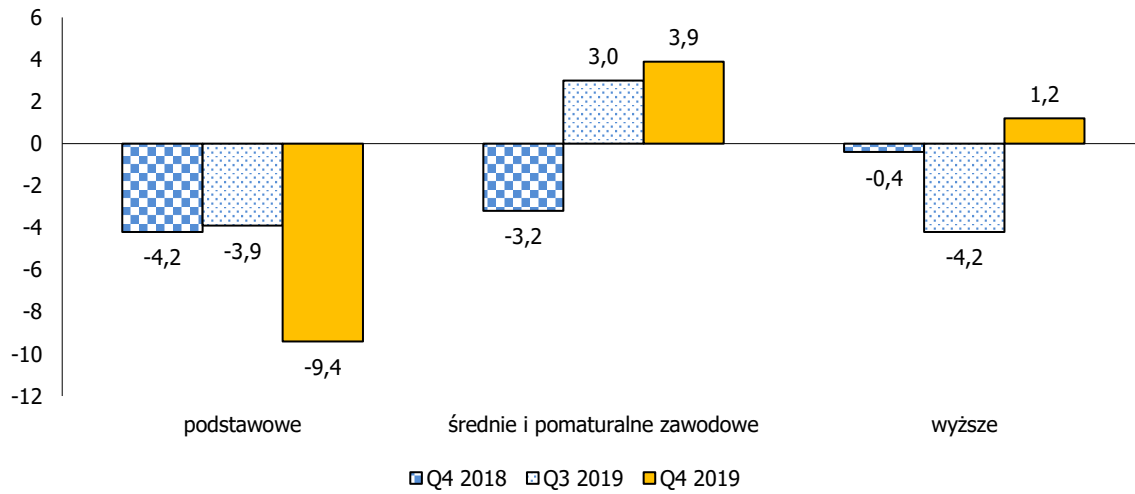
Zakupy pasz wg powierzchni gospodarstw rolnych

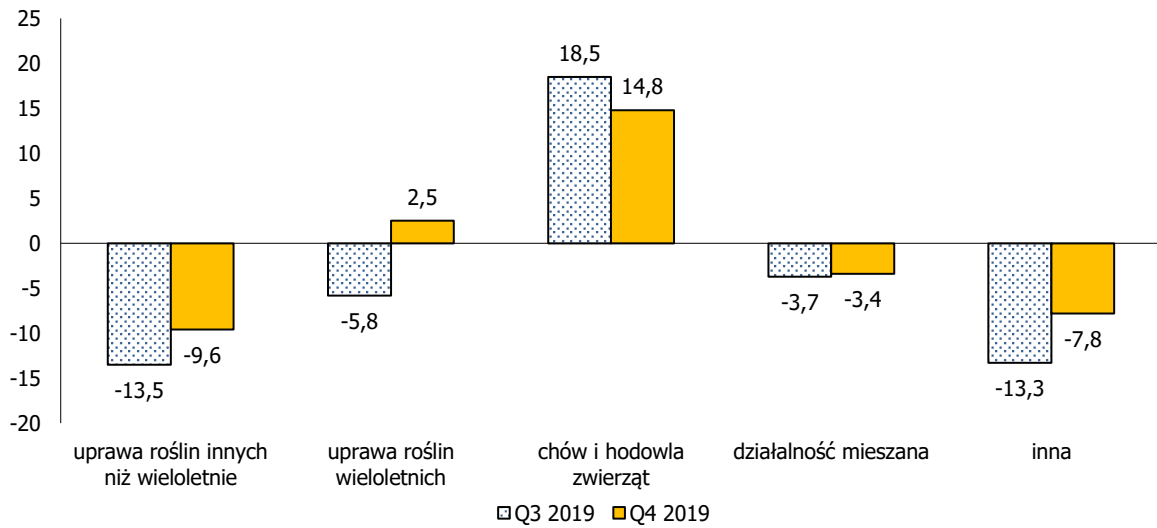
Zakupy pasz wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

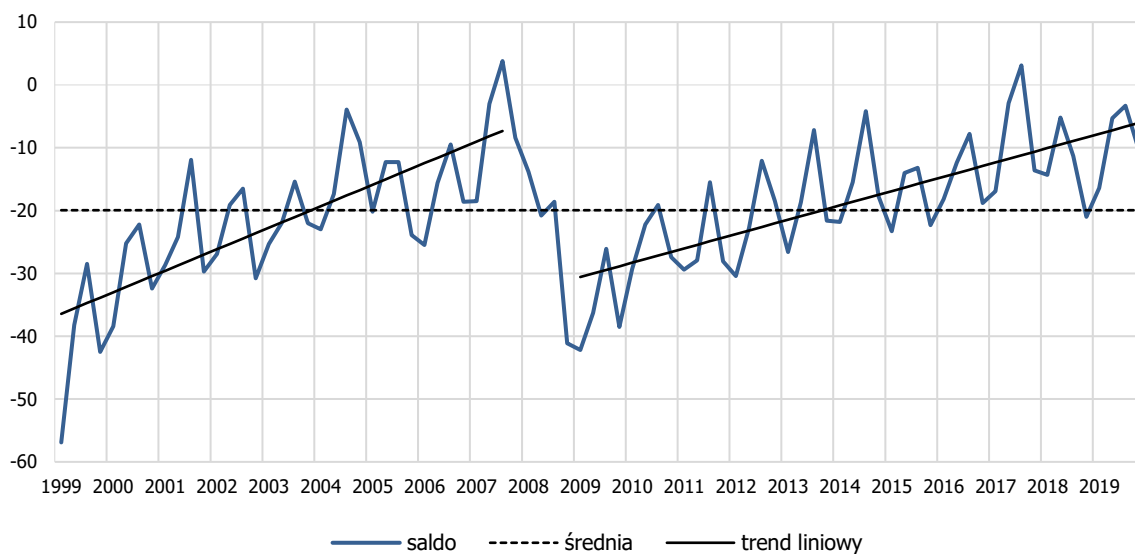
Zakupy pasz wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Zakupy pasz wg grup PKD 2007

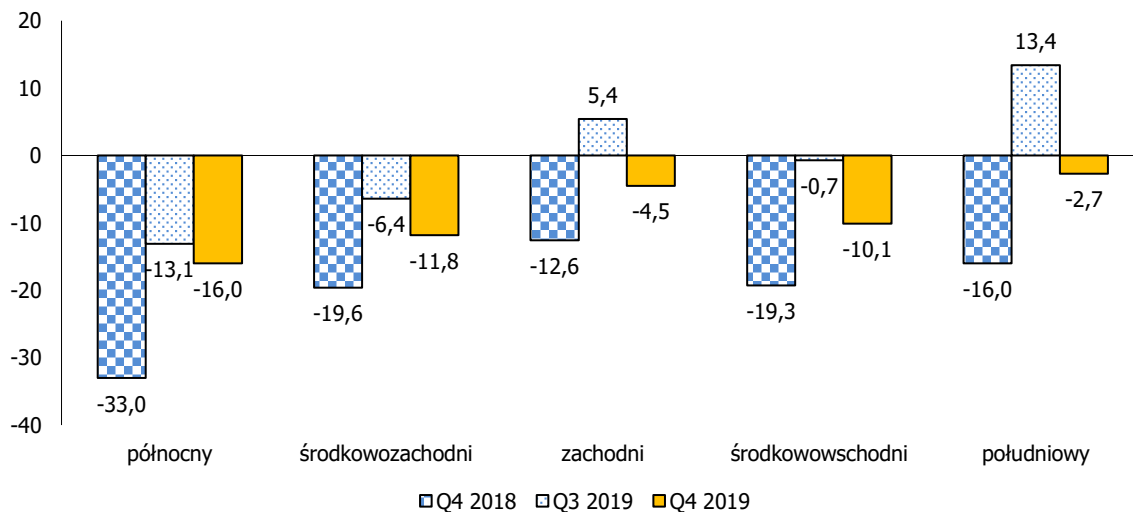

8. Zakupy środków ochrony roślin

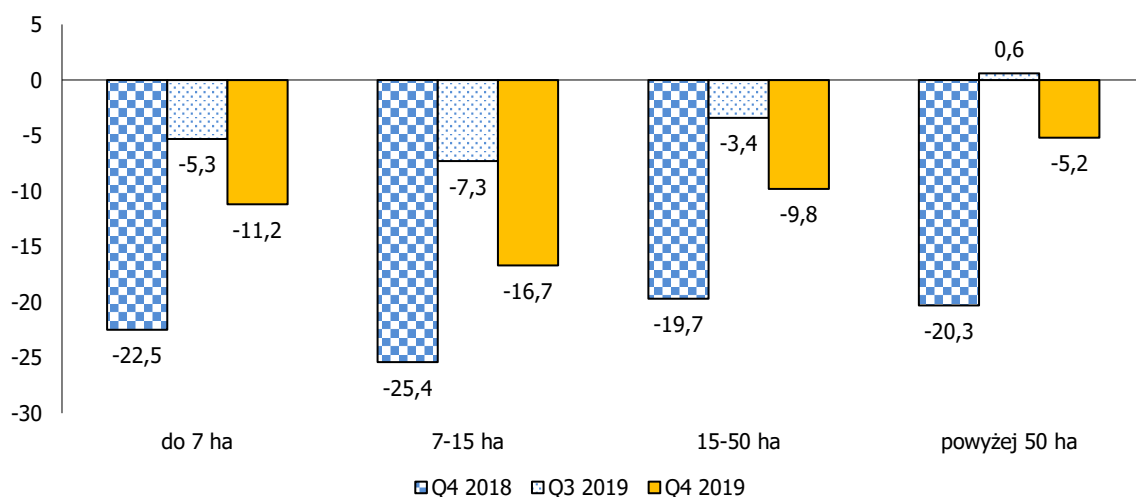

	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
1. wzrosły	13,8	10,7	10,3	15,0	17,1	13,2
2. nie zmieniły się	61,1	57,7	63,0	64,8	62,6	63,5
3. zmalały	25,1	31,7	26,7	20,3	20,4	23,3
4. nie dokonano	4,6	11,4	13,8	6,3	4,5	11,8
saldo (1.-3.)	-11,3	-21,0	-16,4	-5,3	-3,3	-10,1

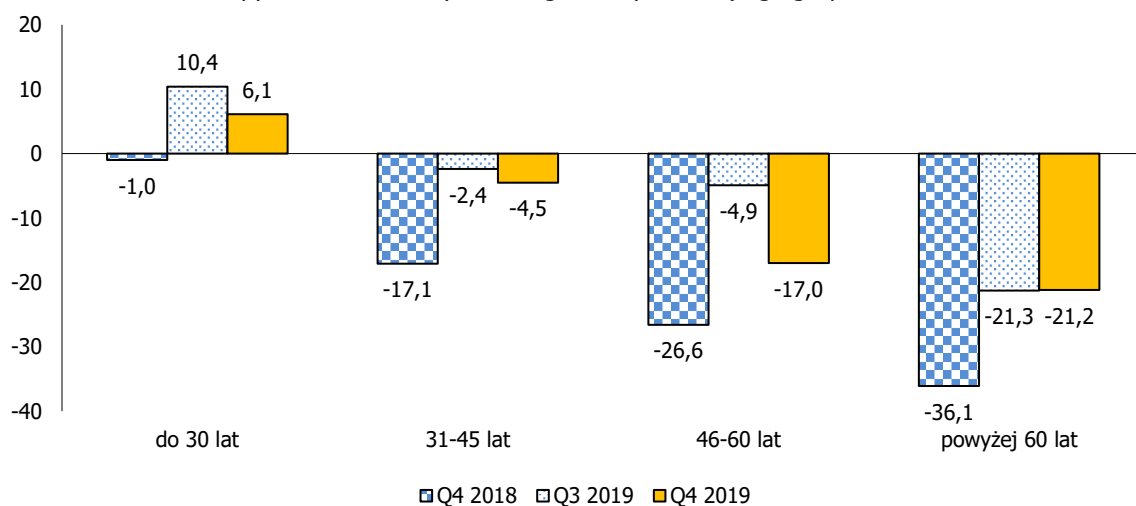
Zakupy środków ochrony roślin wg makroregionów

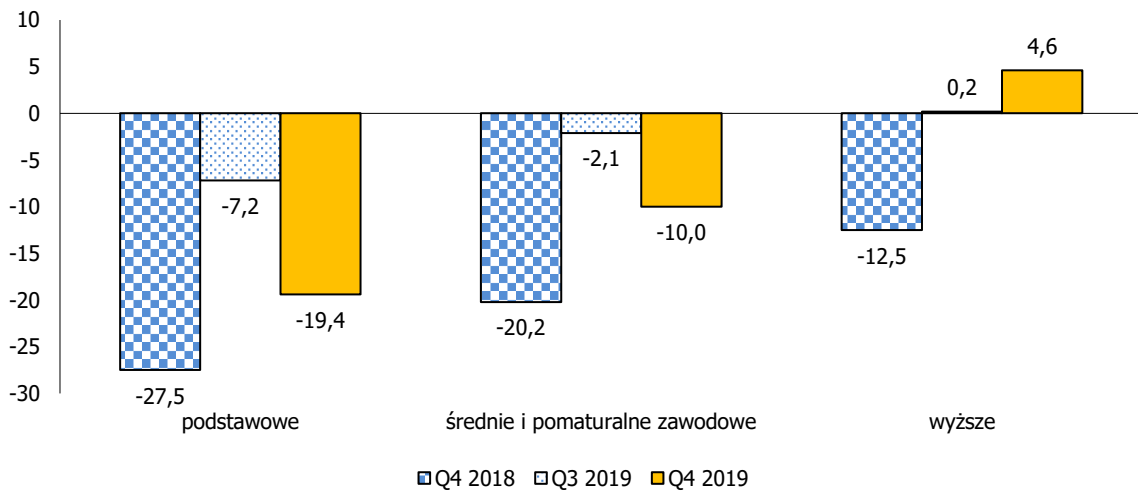
Zakupy środków ochrony roślin wg powierzchni gospodarstw rolnych

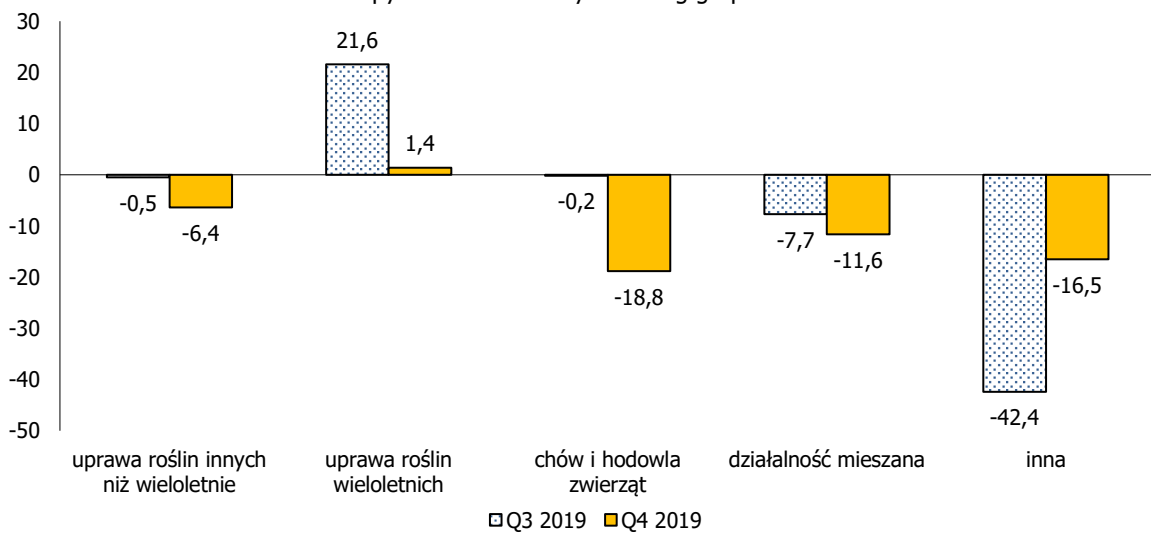
Zakupy środków ochrony roślin wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

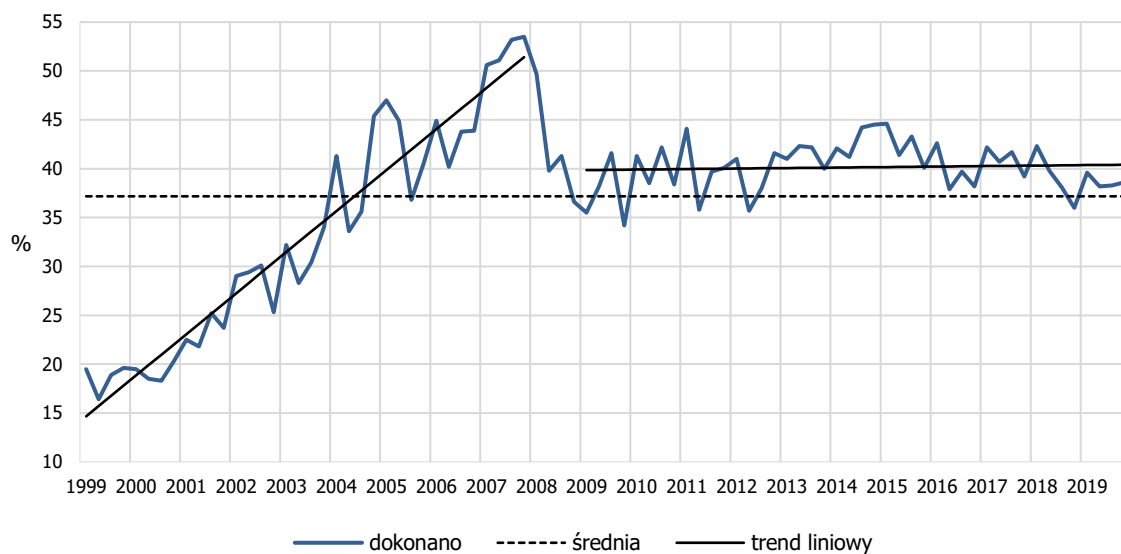
Zakupy środków ochrony roślin wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

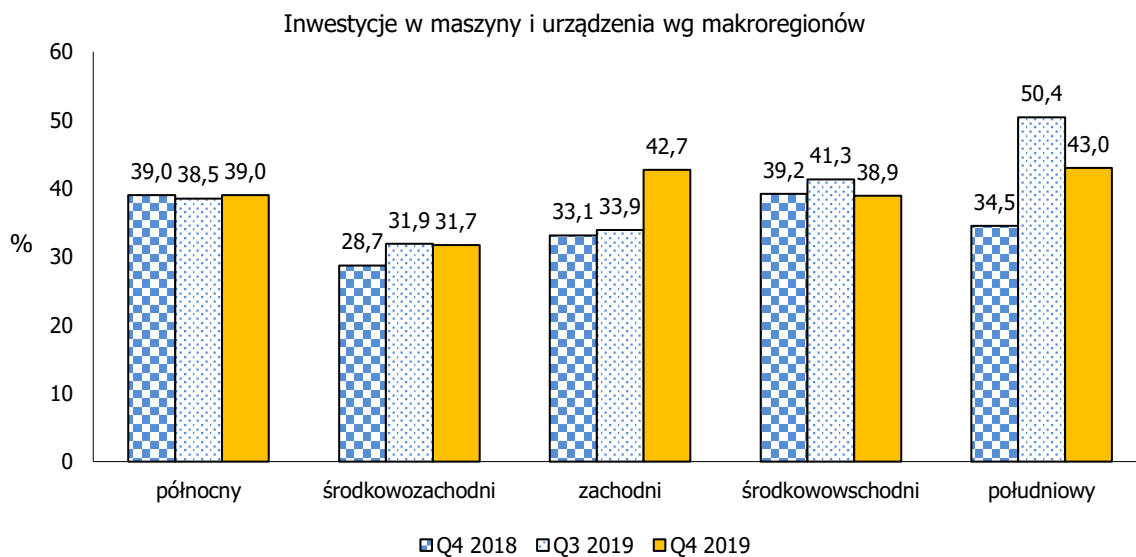
Zakupy środków ochrony roślin wg grup PKD 2007

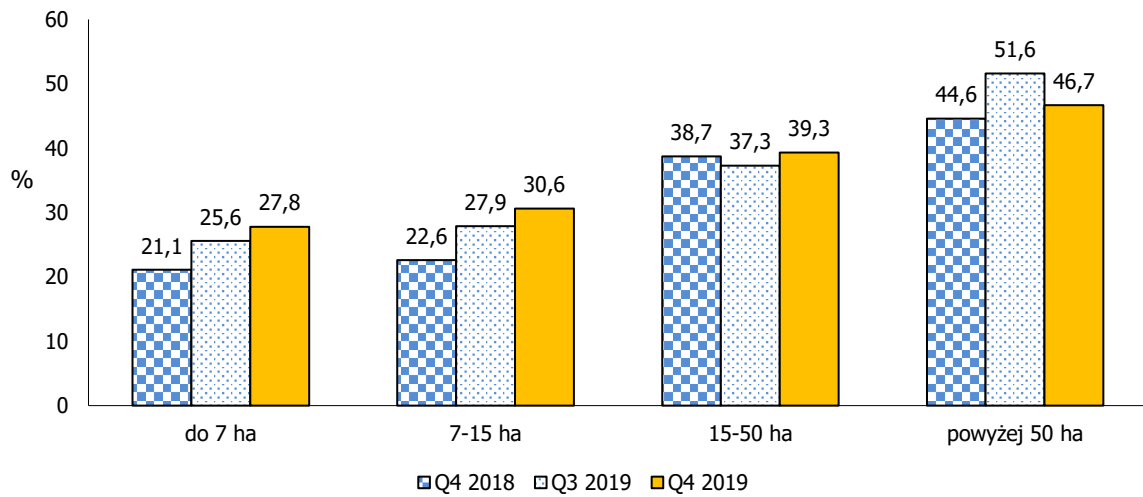
9. Inwestycje w maszyny i urządzenia

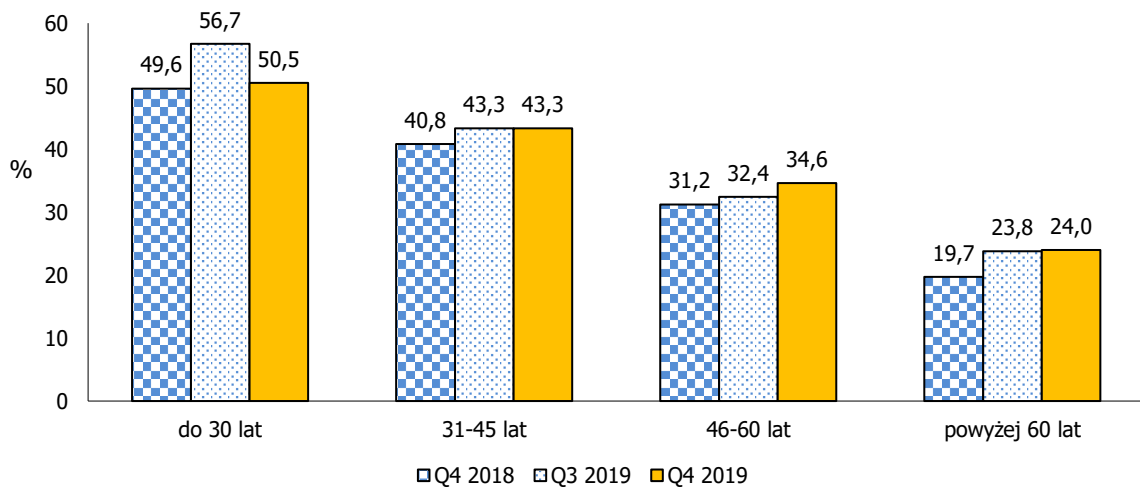
w %	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
dokonano	38,1	36,0	39,6	38,2	38,3	38,6
nie dokonano	61,9	64,0	60,4	61,8	61,7	61,4

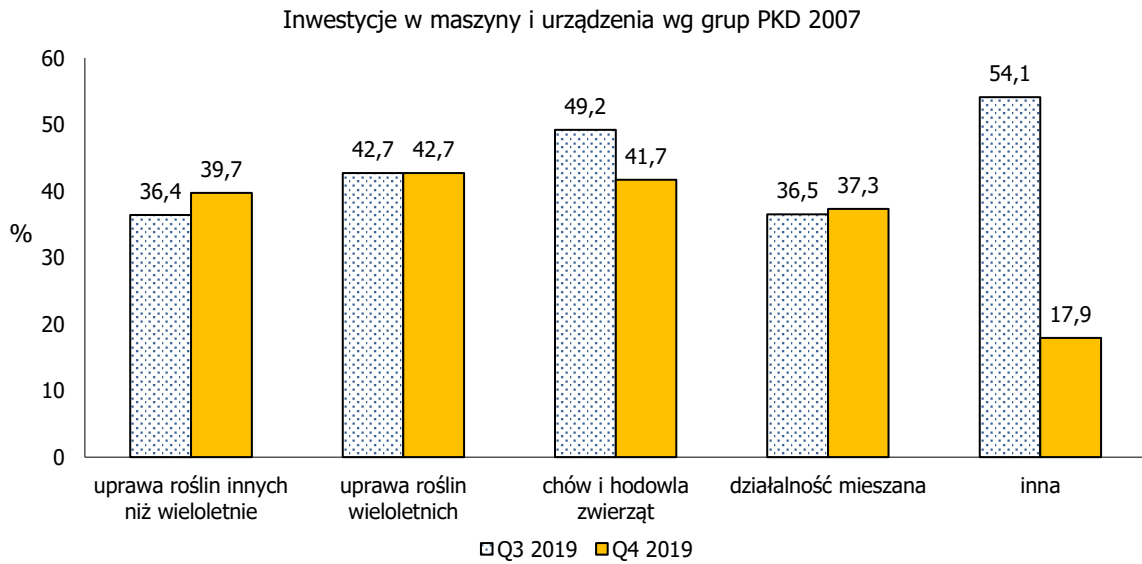
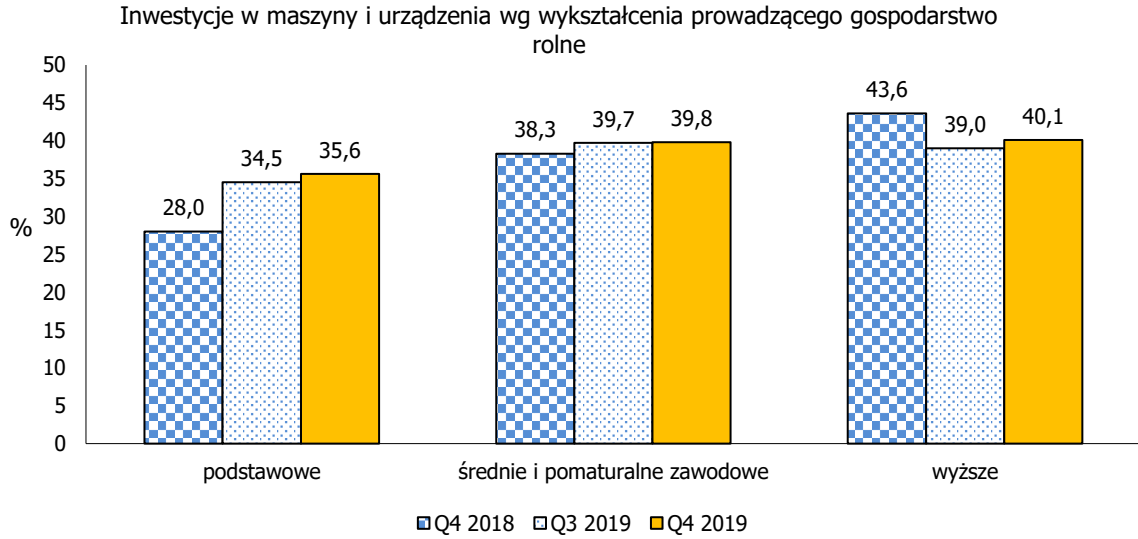

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg powierzchni gospodarstw rolnych

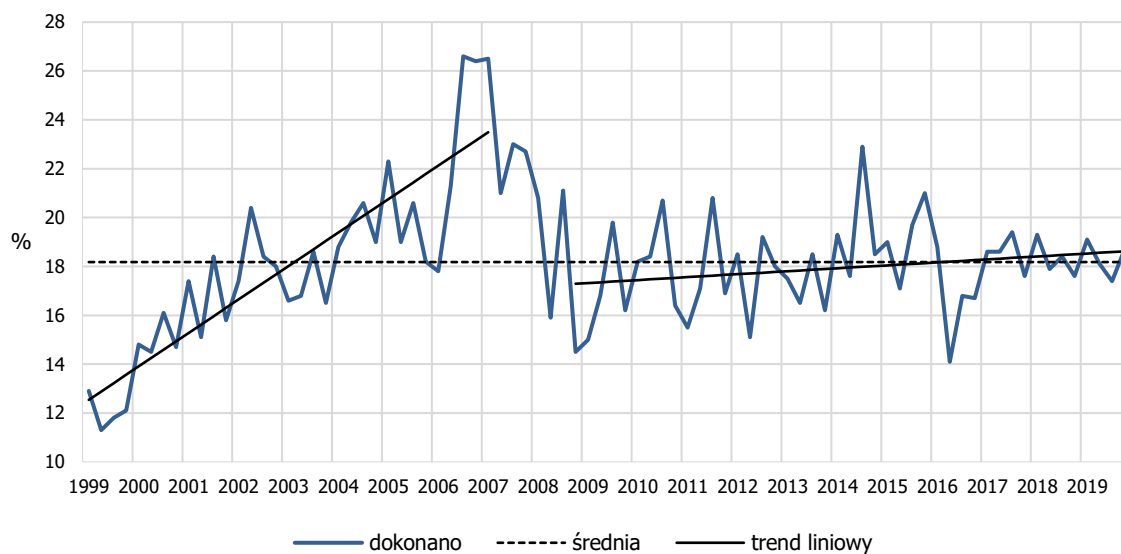

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

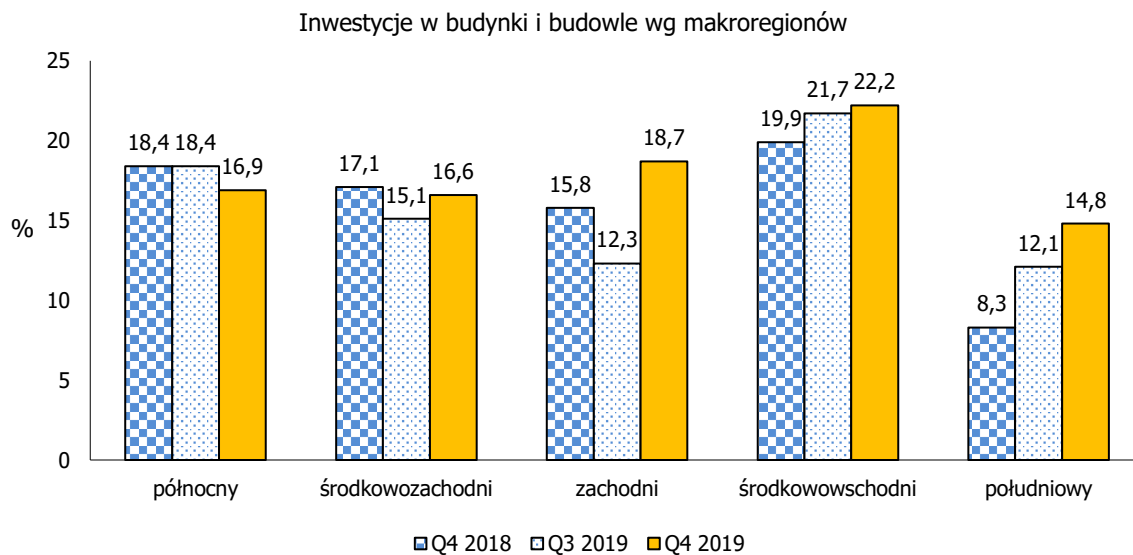

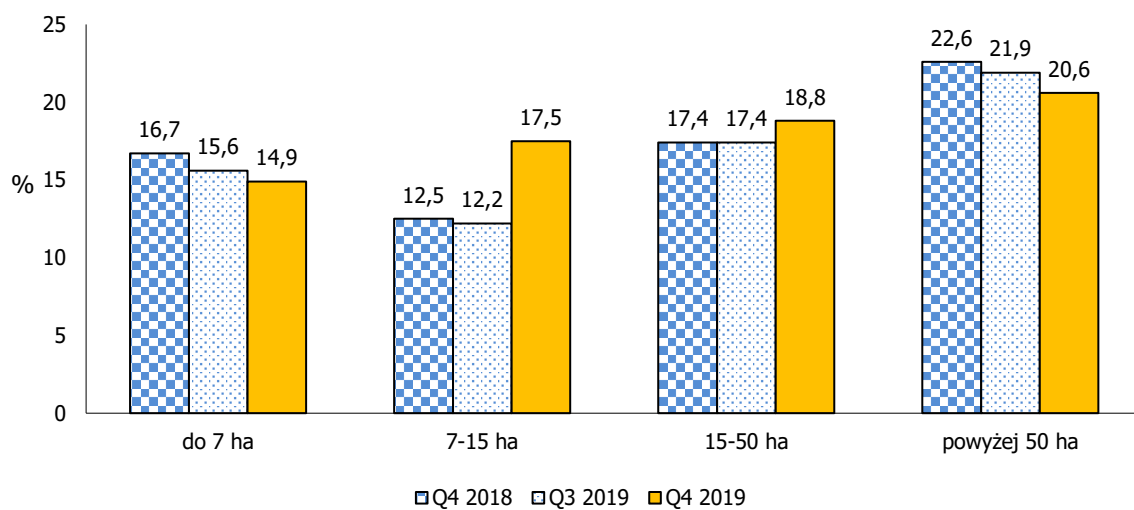
10. Inwestycje w budynki i budowlę

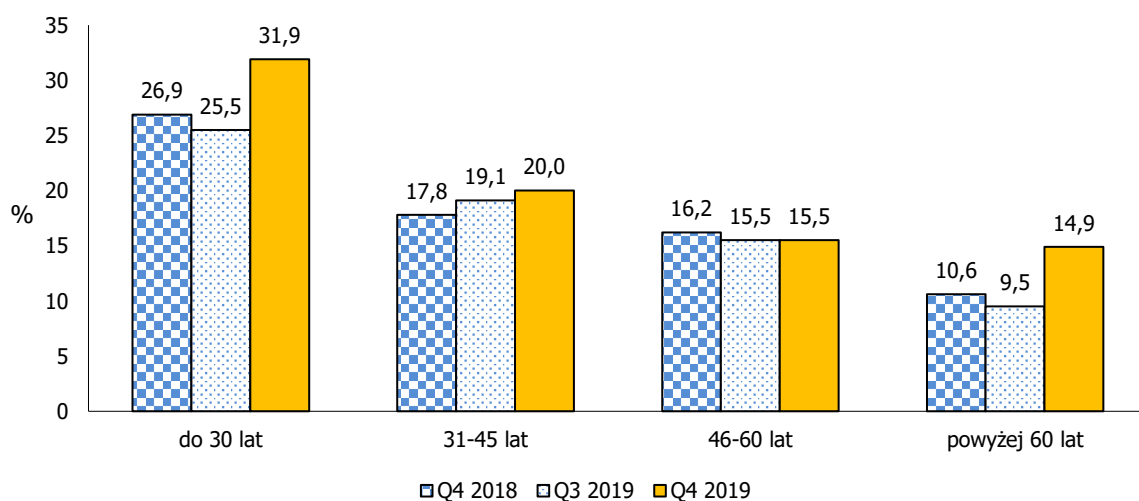
w %	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
dokonano	18,4	17,6	19,1	18,1	17,4	18,7
nie dokonano	81,6	82,4	80,9	81,9	82,6	81,3

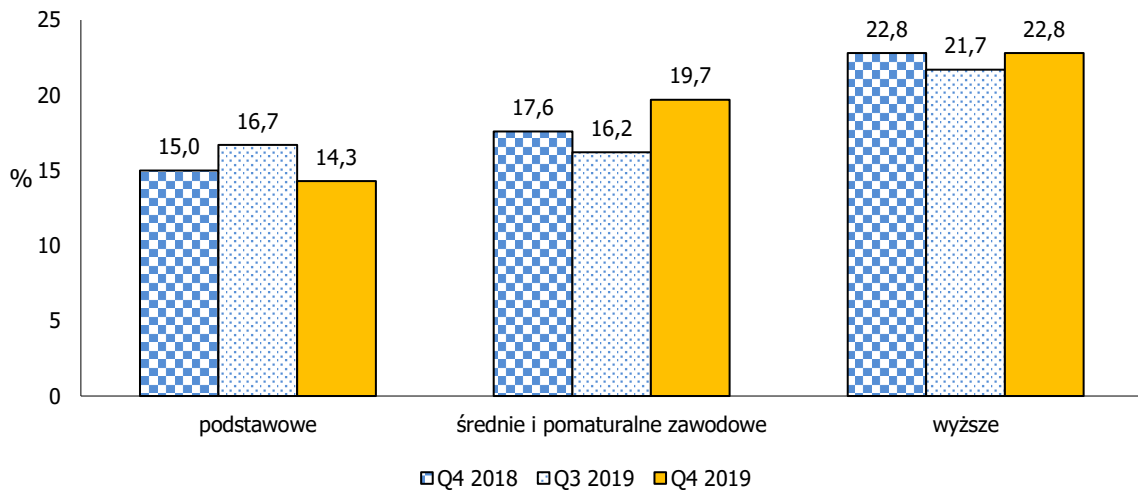
Inwestycje w budynki i budowle wg powierzchni gospodarstw rolnych

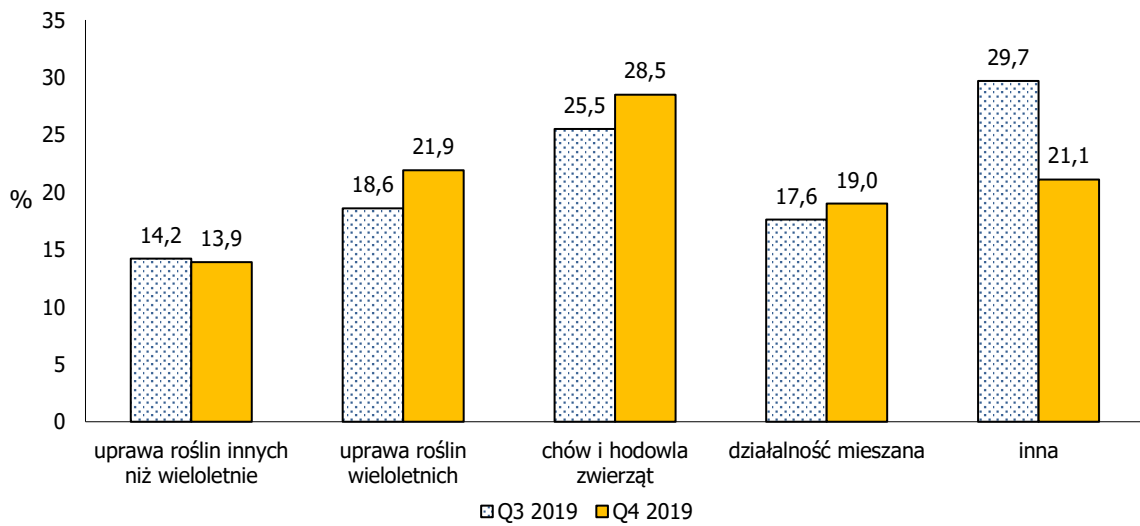
Inwestycje w budynki i budowle wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

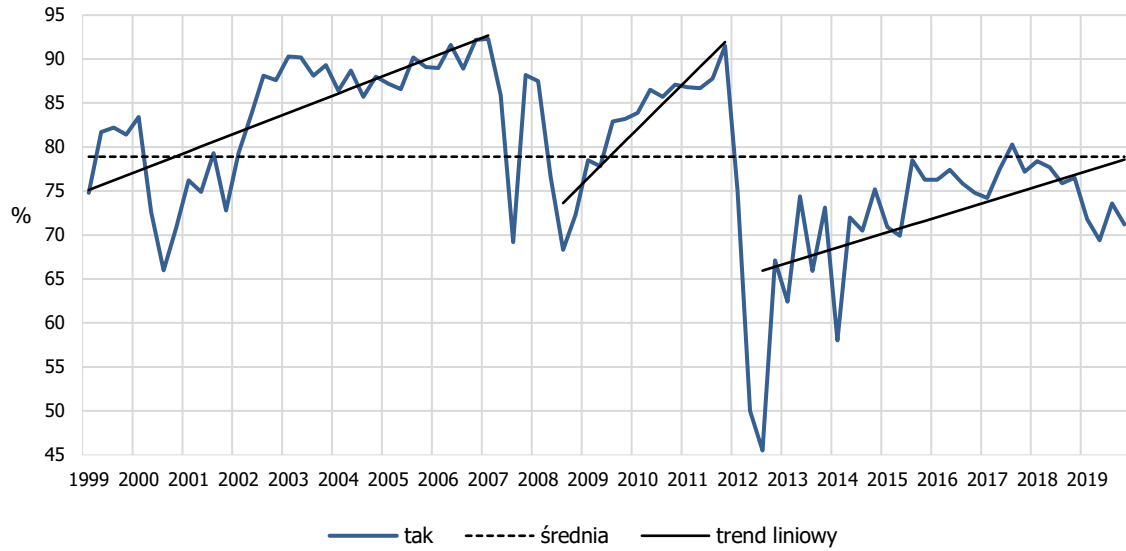
Inwestycje w budynki i budowle wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

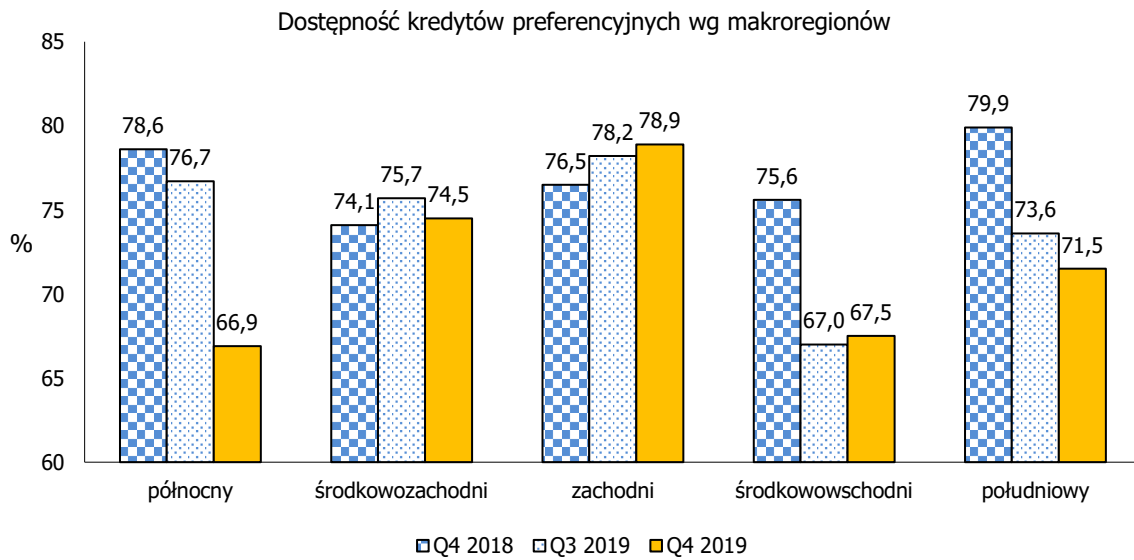
Inwestycje w budynki i budowle wg grup PKD 2007

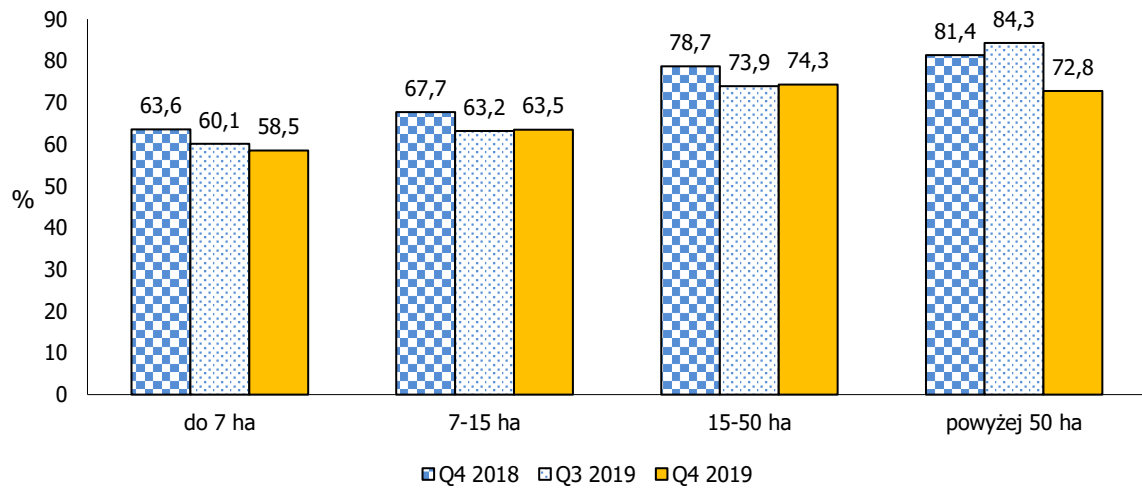
11. Dostępność kredytów preferencyjnych

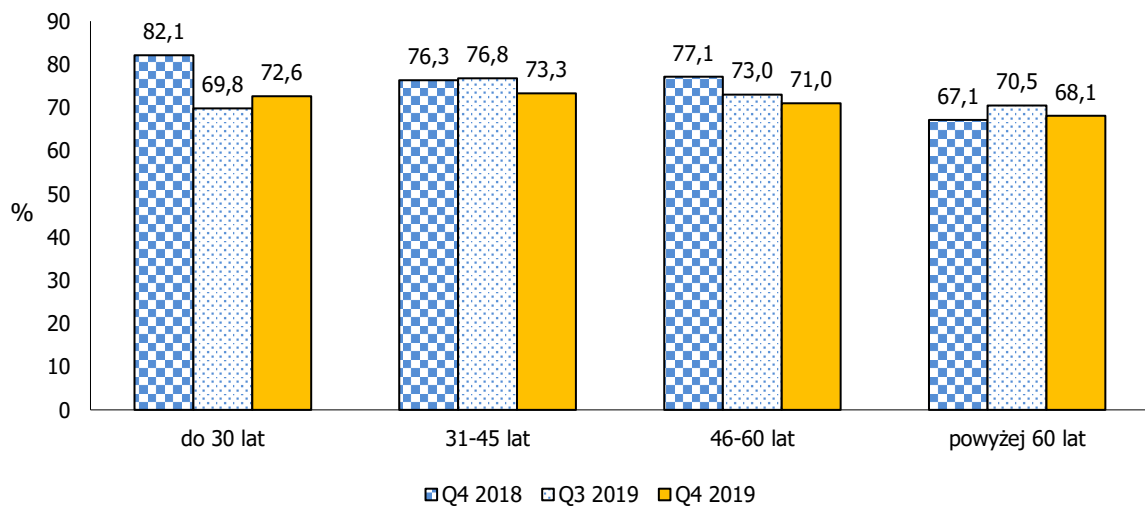
w %	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
tak	75,9	76,5	71,8	69,4	73,6	71,2
nie	24,1	23,5	28,2	30,6	26,4	28,8

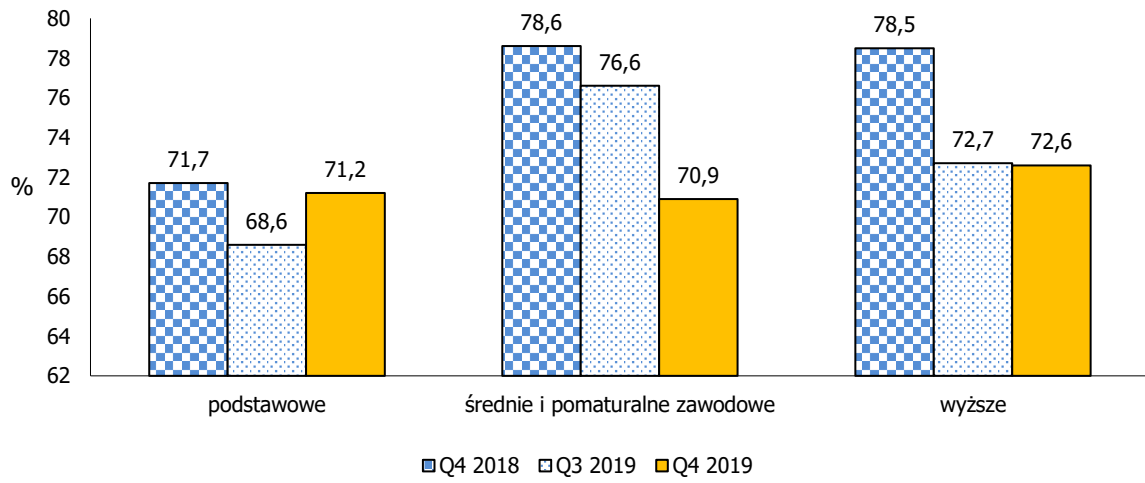
Dostępność kredytów preferencyjnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

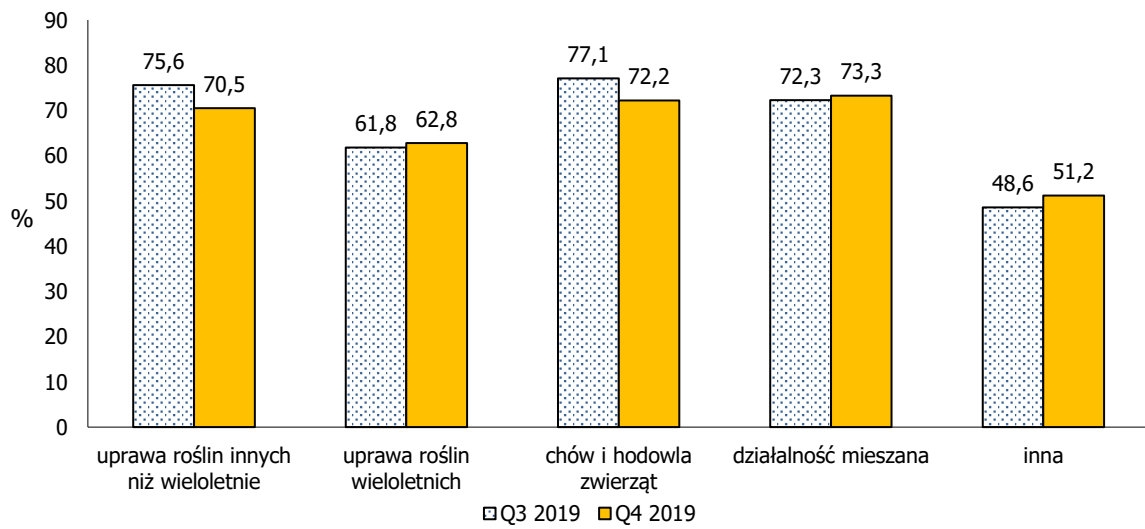
Dostępność kredytów preferencyjnych wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

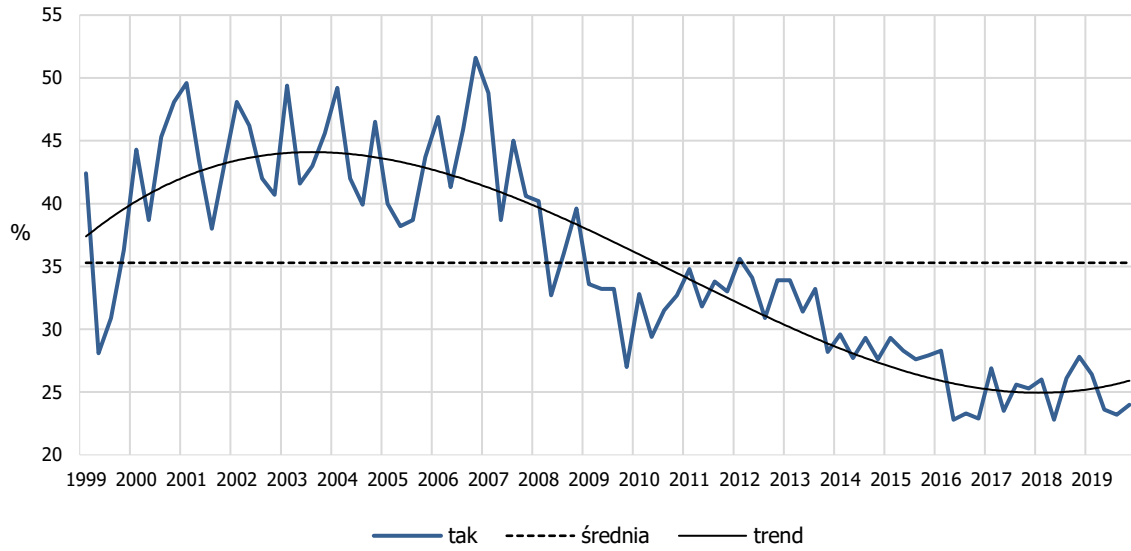
Dostępność kredytów preferencyjnych wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

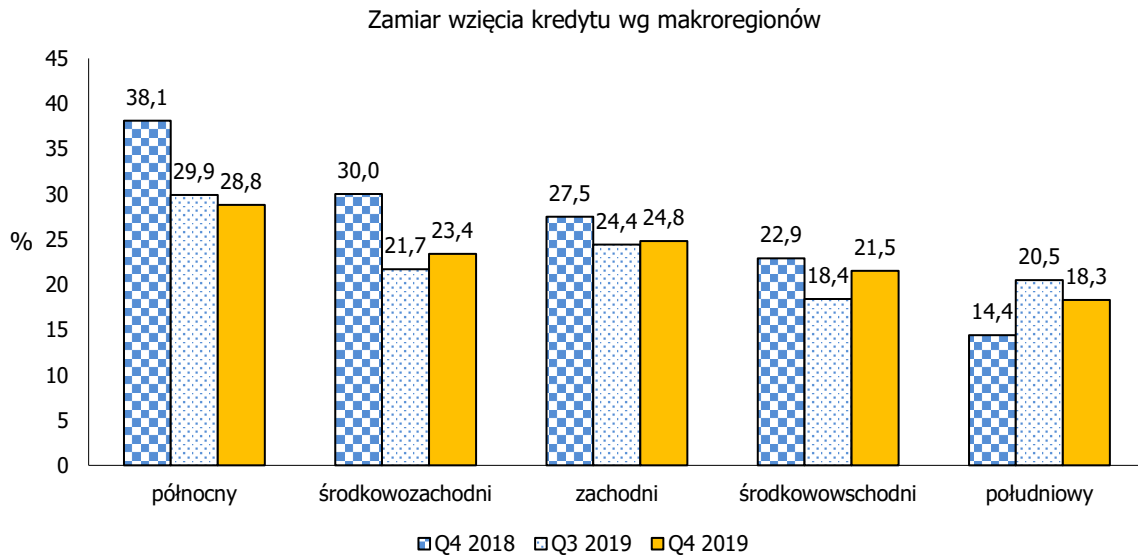
Dostępność kredytów preferencyjnych wg grup PKD 2007

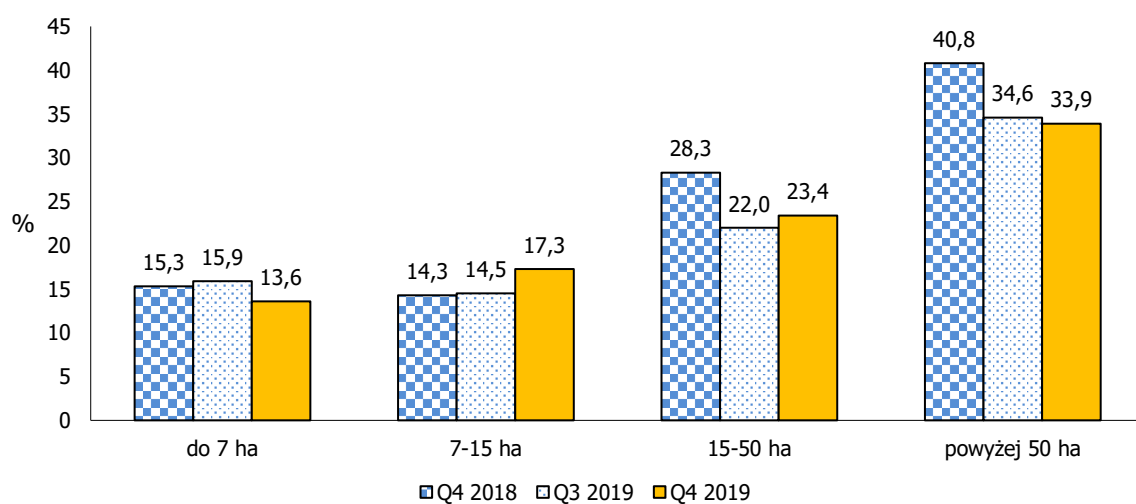
12. Zamiar wzięcia kredytu

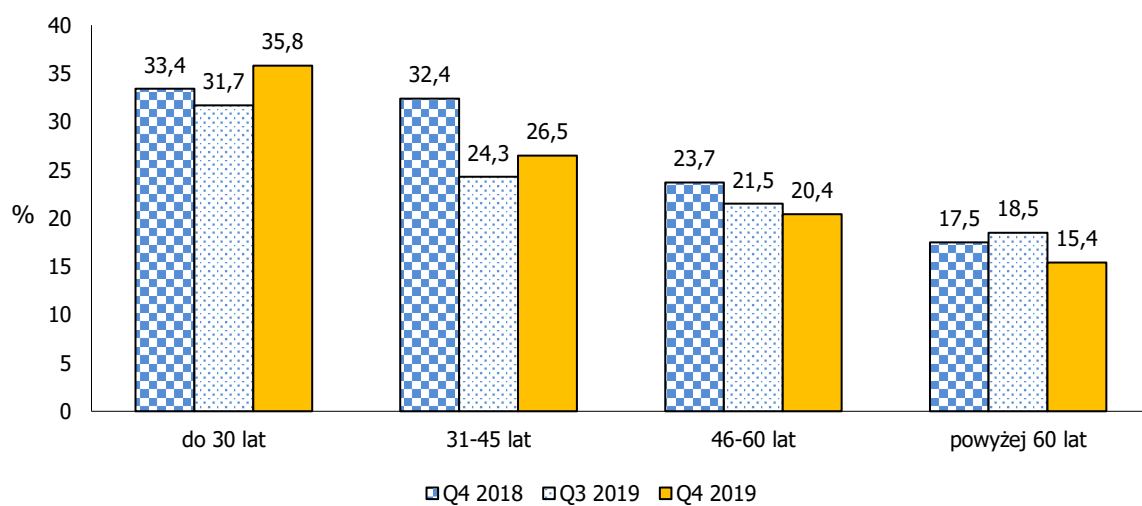
w %	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
tak	26,1	27,8	26,4	23,6	23,2	24,0
nie	73,9	72,2	73,6	76,4	76,8	76,0

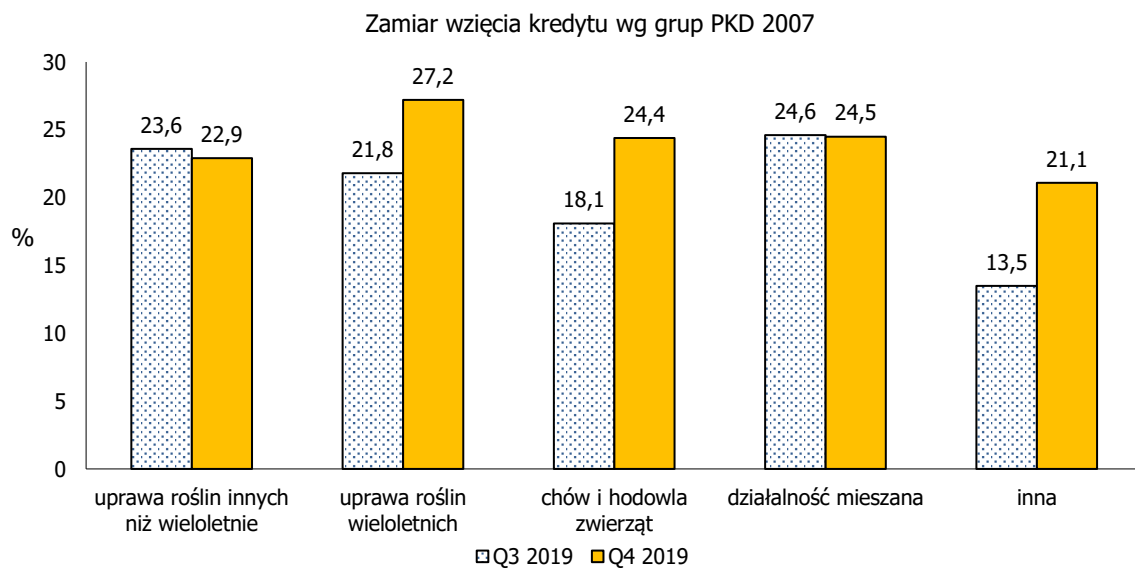
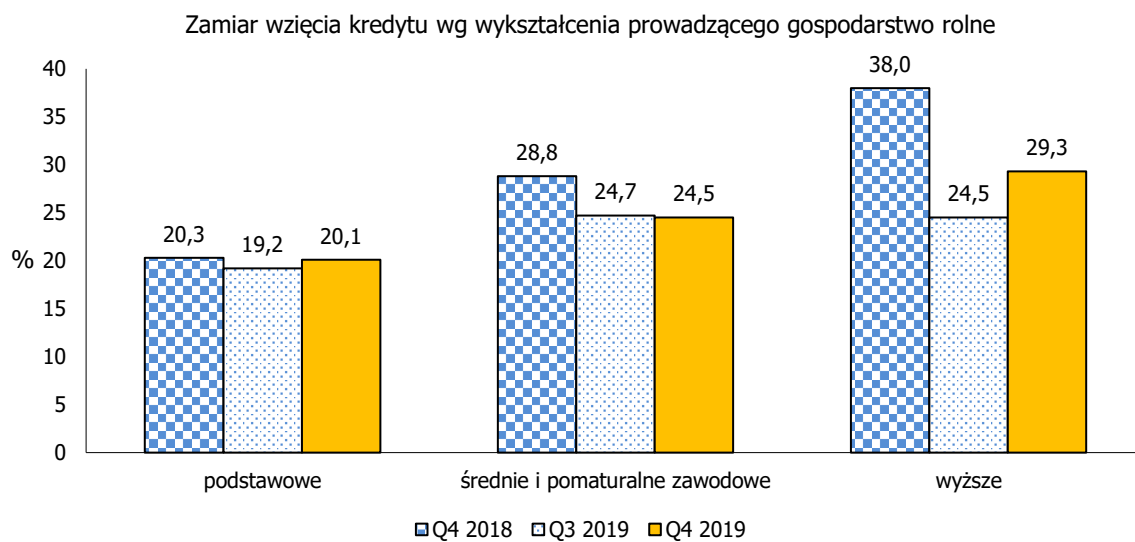

Zamiar wzięcia kredytu wg powierzchni gospodarstw rolnych

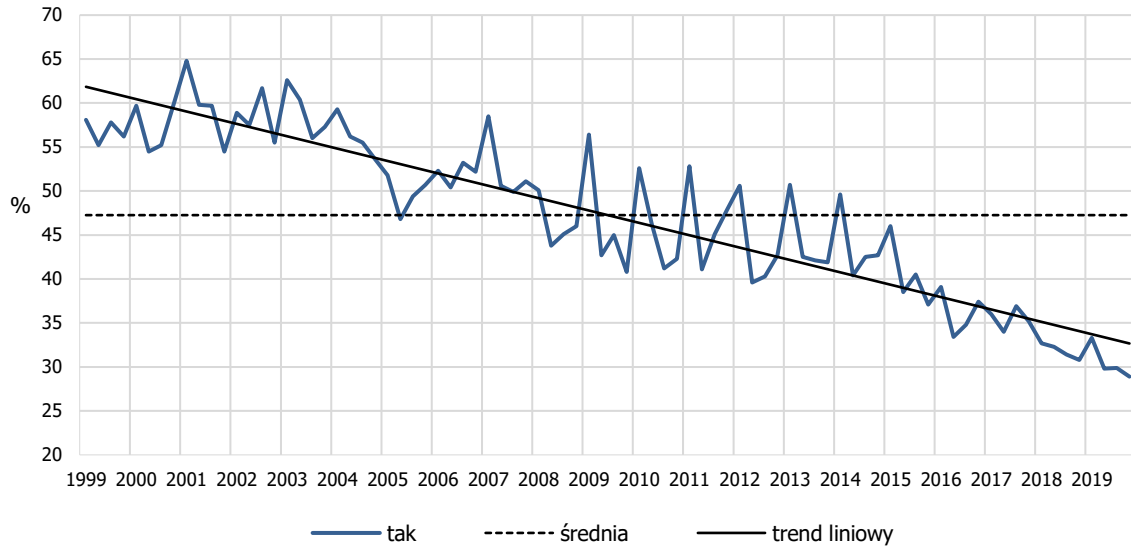

Zamiar wzięcia kredytu wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

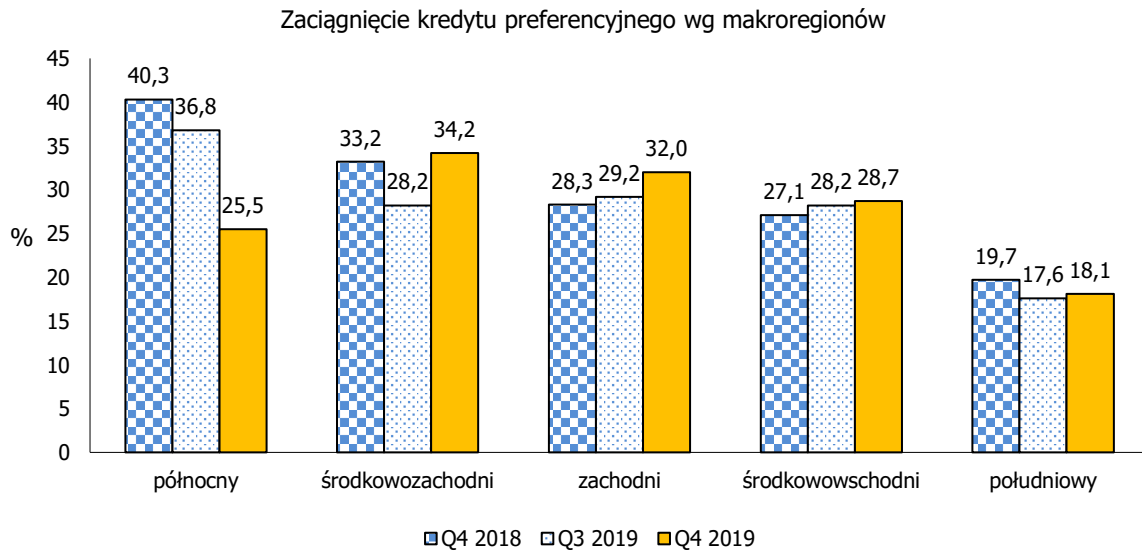

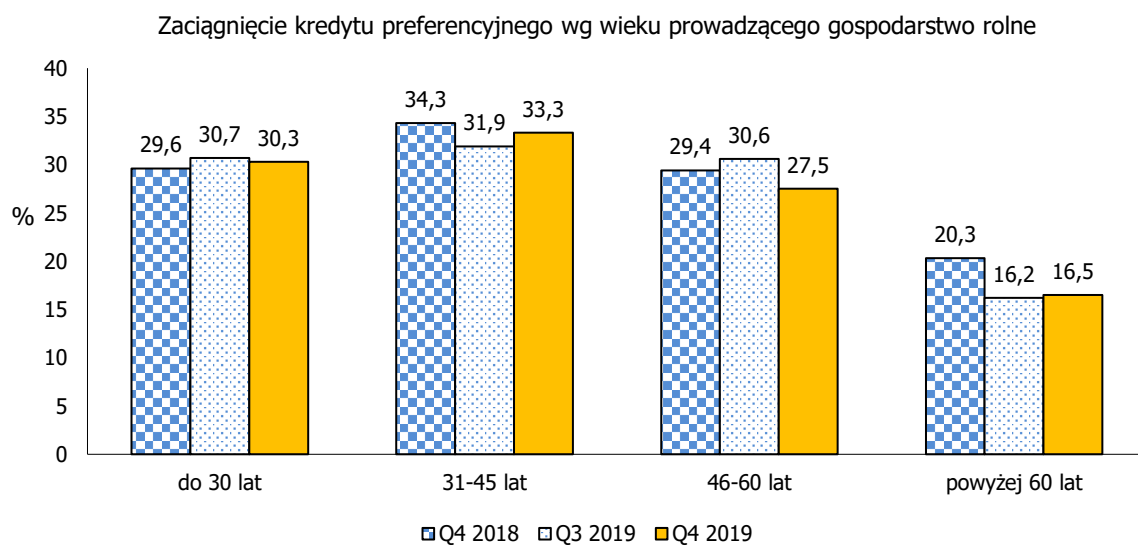
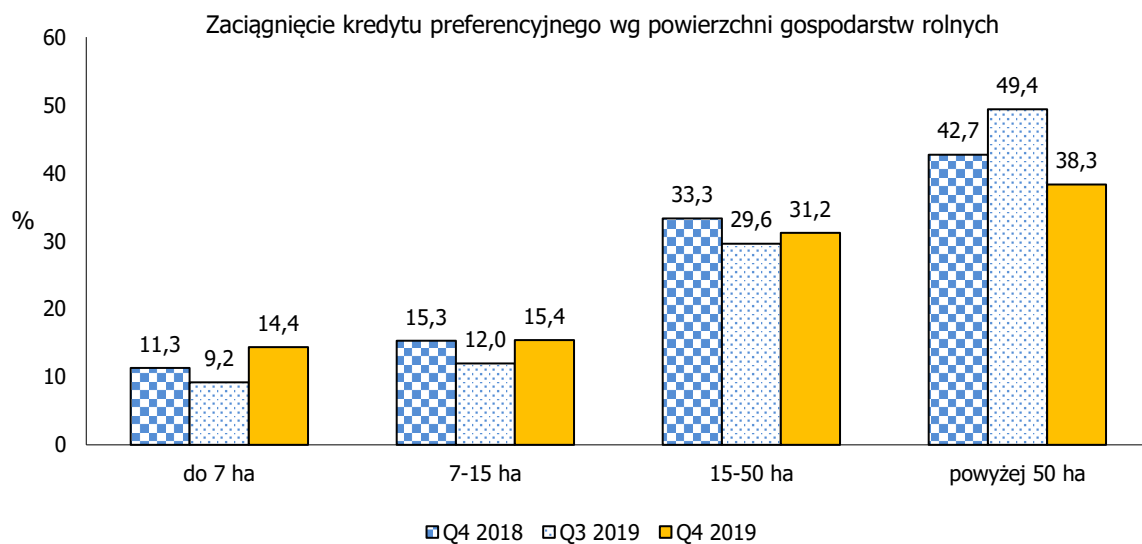

13. Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego

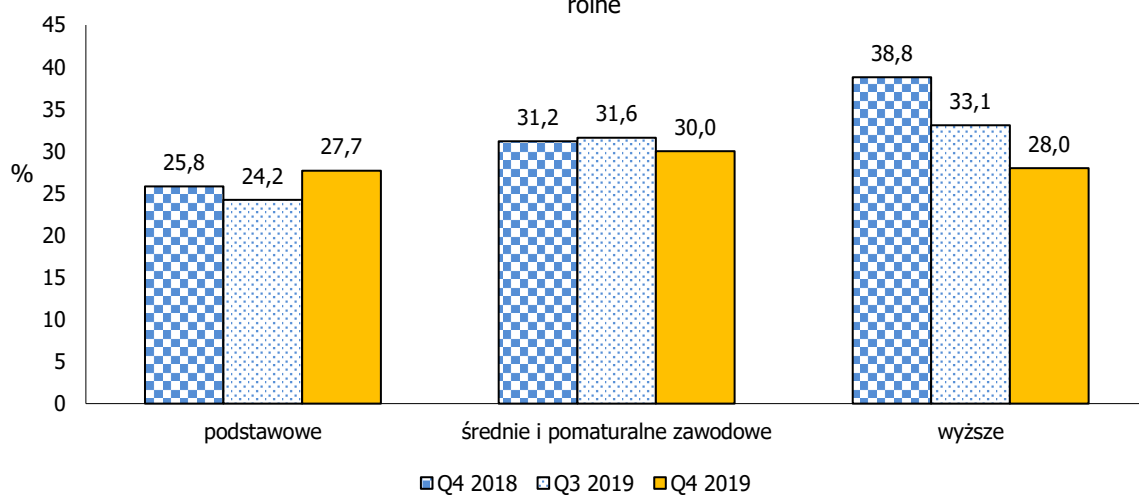

w %	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
tak	31,4	30,8	33,3	29,8	29,9	28,9
nie	68,6	69,2	66,7	70,2	70,1	71,1

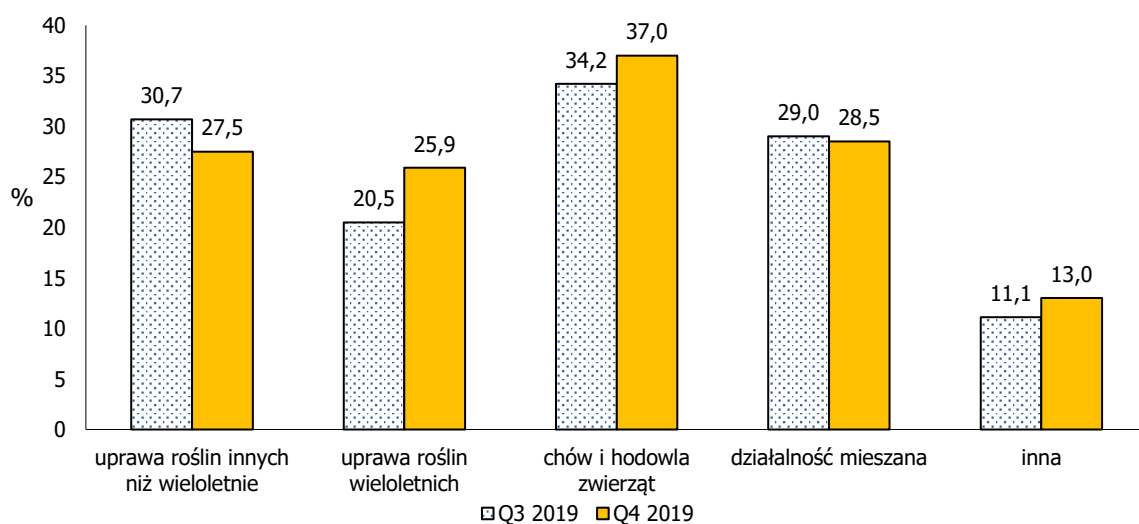

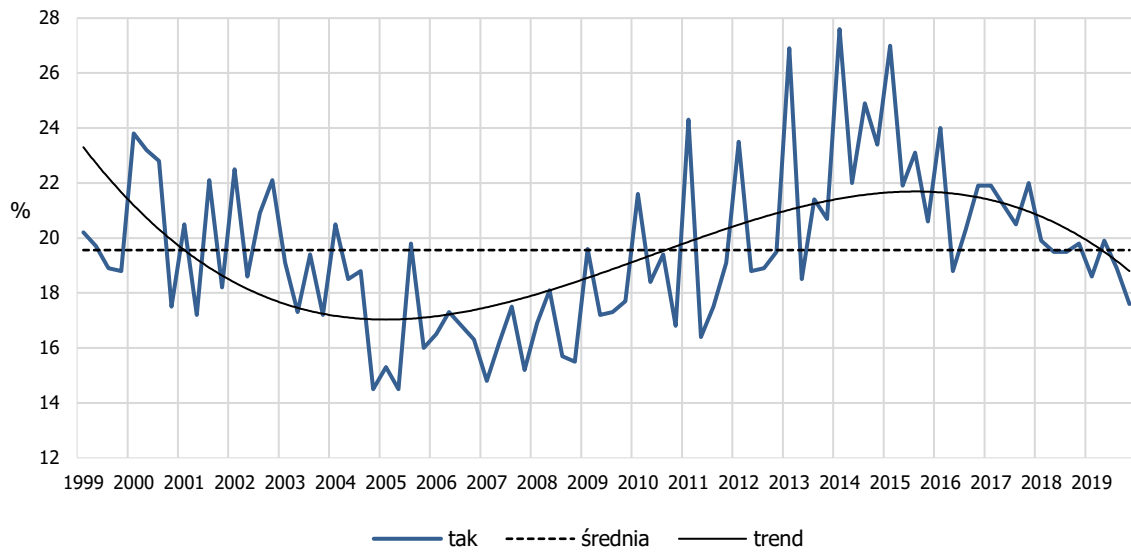
Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

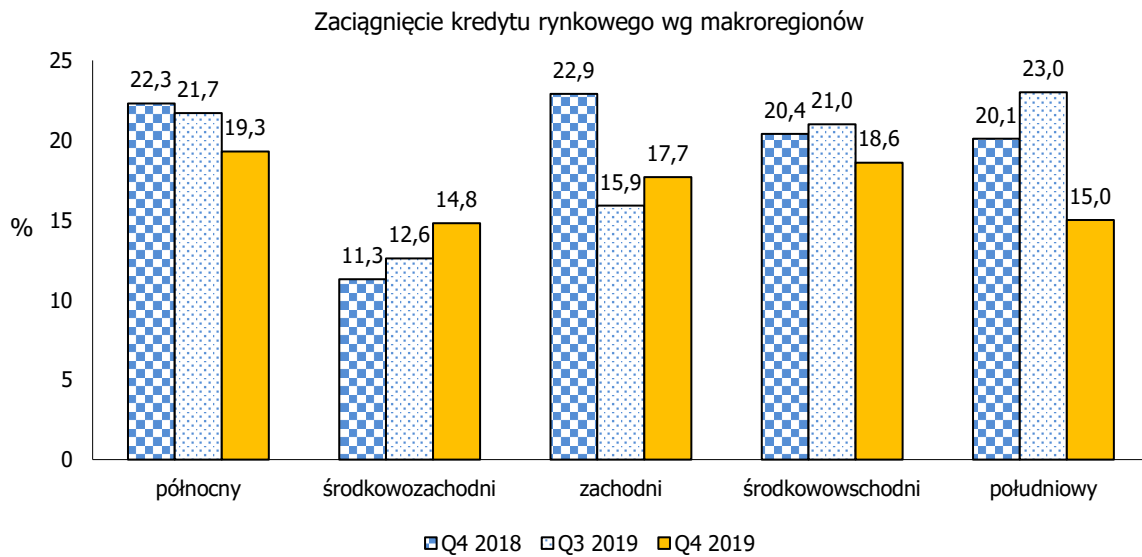
Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg grup PKD 2007

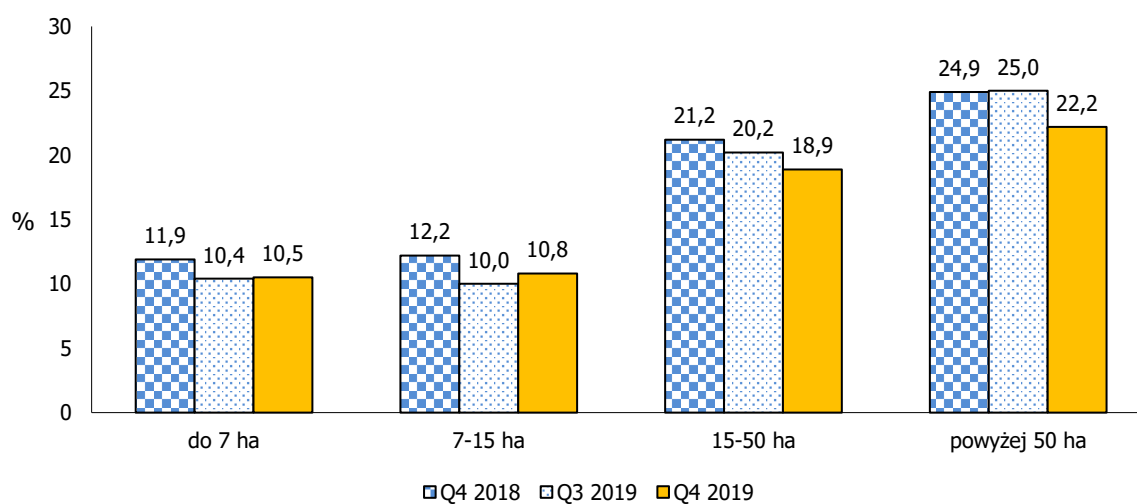
14. Zaciągnięcie kredytu rynkowego

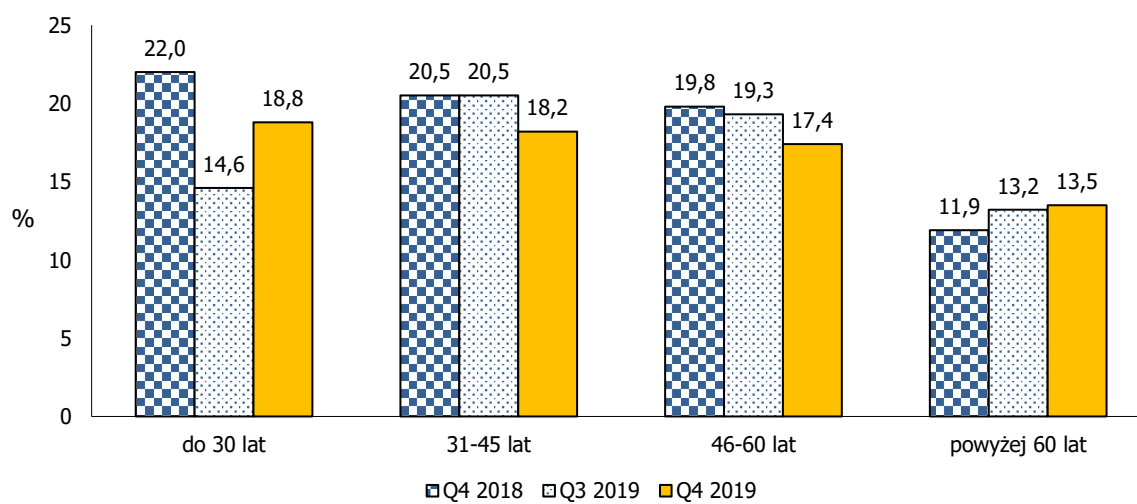
w %	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
tak	19,5	19,8	18,6	19,9	18,9	17,6
nie	80,5	80,2	81,4	80,1	81,1	82,4

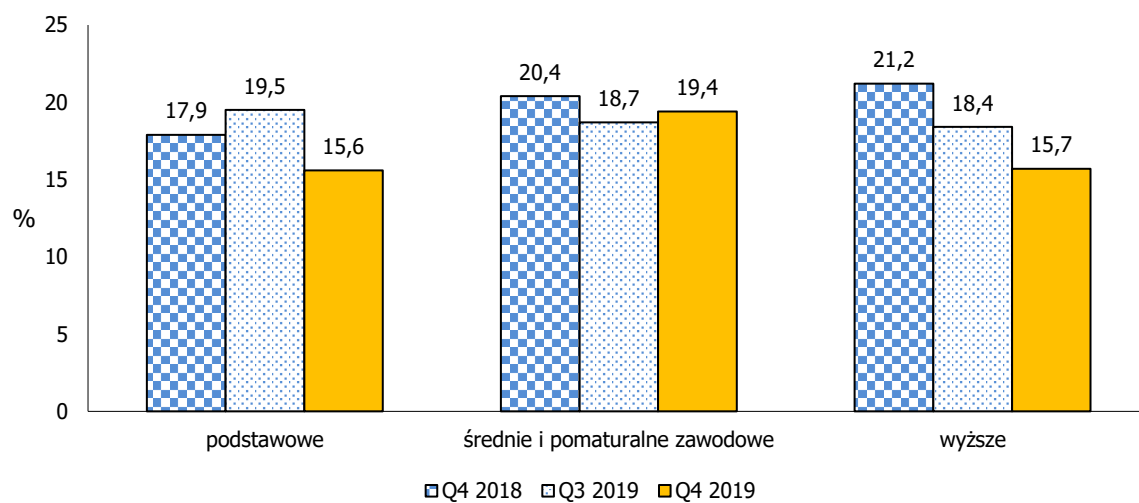
Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg powierzchni gospodarstw rolnych

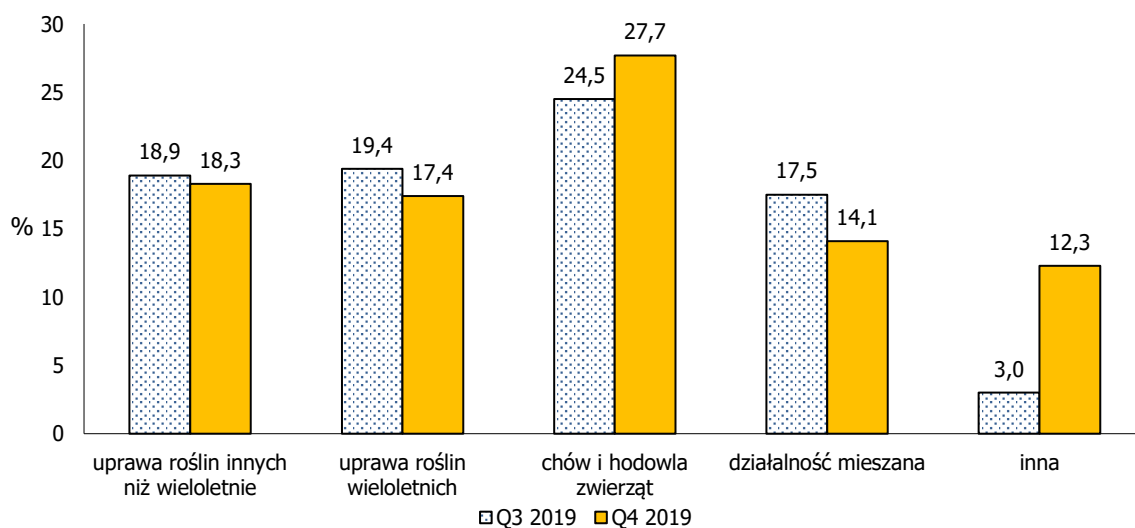
Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

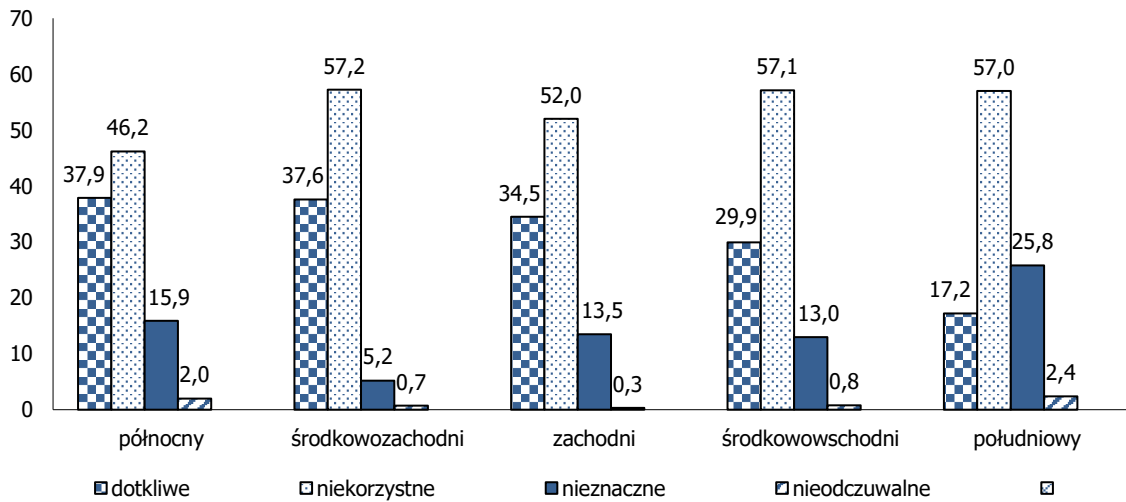
Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg grup PKD 2007

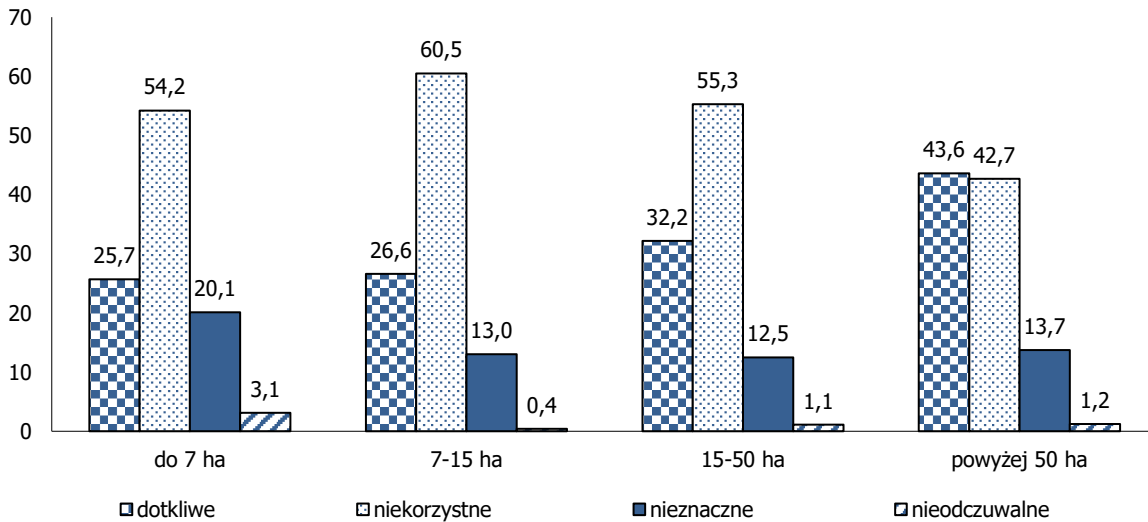
15. Skutki anomalii pogodowych

w %	Q4 2014	Q4 2015	Q4 2016	Q4 2017	Q4 2018	Q4 2019
dotkliwe	5,5	28,0	18,2	20,4	39,9	33,2
niekorzystne	38,5	56,1	55,4	47,0	50,5	53,6
nieznaczące	55,9	15,9	26,3	32,5	9,6	13,2
nieodczuwalne	19,2	2,9	5,8	8,4	1,2	1,1

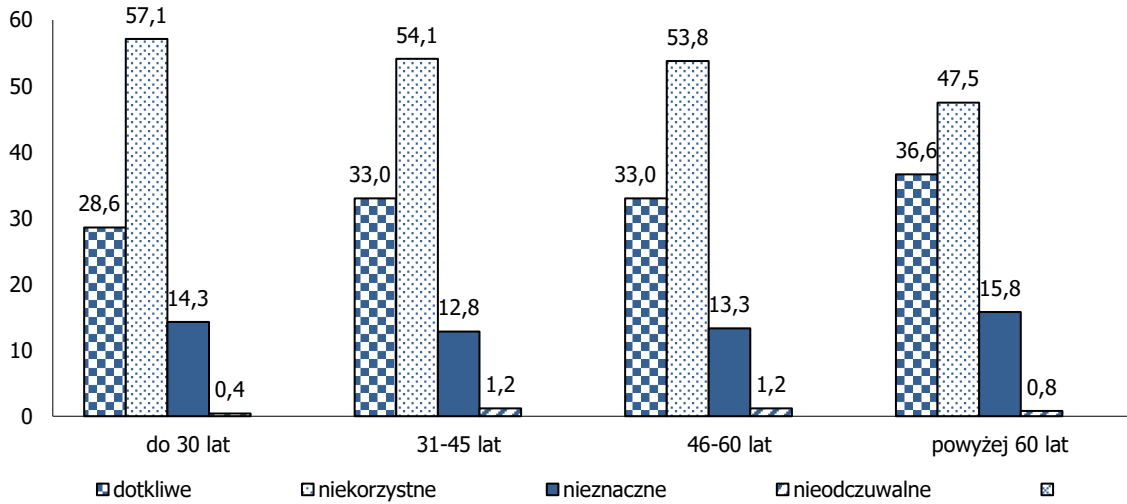
Skutki anomalii pogodowych wg makroregionów

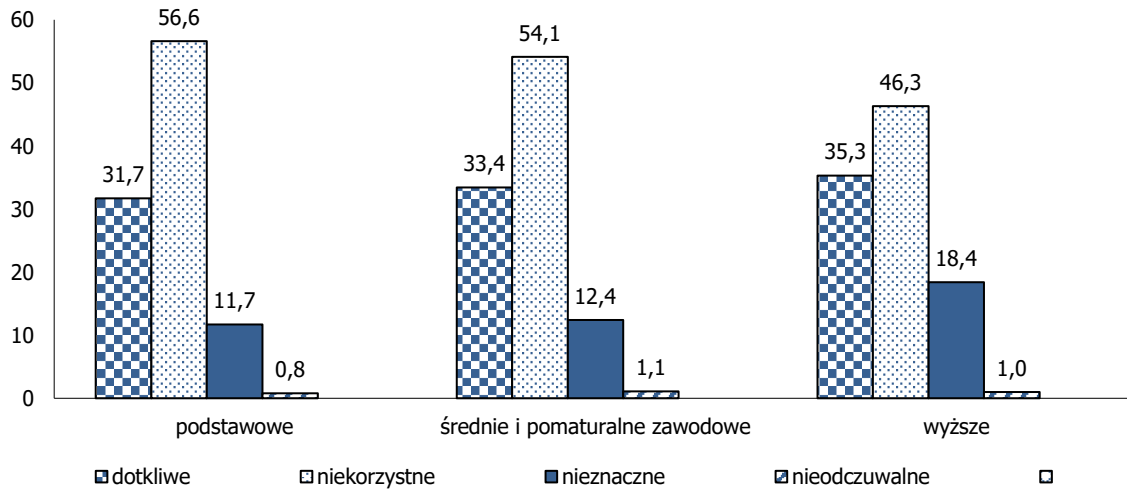
Skutki anomalii pogodowych wg powierzchni gospodarstw rolnych

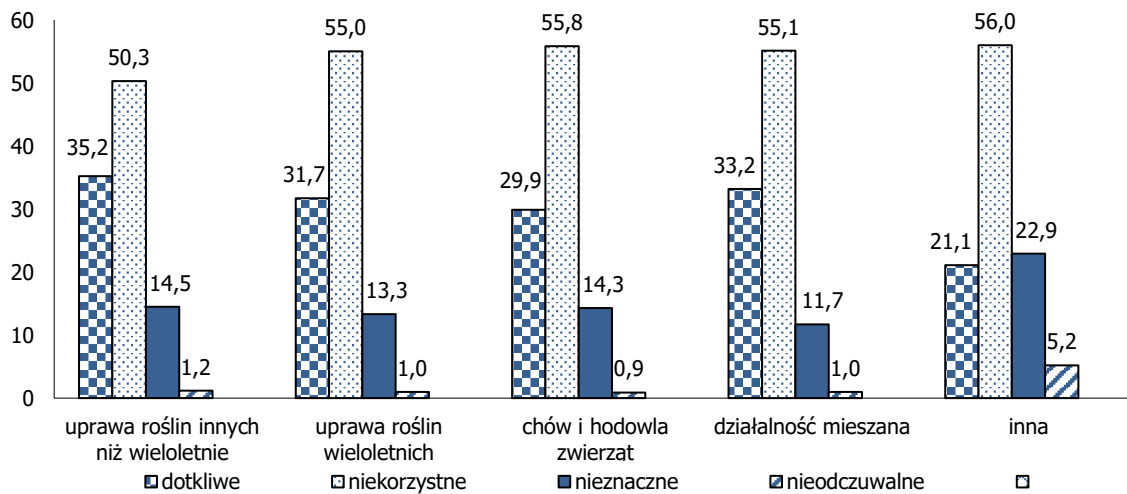
Skutki anomalii pogodowych wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

Skutki anomalii pogodowych wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Skutki anomalii pogodowych wg grup PKD 2007

III. SUMMARY

In the 4th quarter of 2019 situation in the Polish agriculture deteriorated (after two quarters of improvement). The agricultural confidence indicator (IRGAGR) dropped by 2.9 pts to -1.9 pts, due to lower than expected farmers' income. The smoothed money income indicator, one of the two components of IRGAGR, declined by 4.3 pts to -7.1 pts. On the other hand, farmers' confidence did not change. The confidence indicator, the second component of IRGAGR, grew by 0.1 pts only (to 8.6 pts). Agricultural activity returned to its long-term average rate of growth. The slowdown is not severe, but it looks it will last longer as the upcoming quarter is usually a period of contraction in agricultural production, and farmers are rather pessimistic about the prospects of their profits.